

LETO XVI
ŠTEVILKA 80
25. februar 2010

LIPNICA

Glasilo Občine Moravske Toplice

FOTO: Geza GRABAR

UVODNIK

80. številka Lipnice v 16. letu izhajanja je hkrati prva v štiribarvnem tisku.

Predvsem dvema dogodkoma posvečamo več pozornosti: slovenski kulturni praznik smo proslavili z vsebinsko bogato prireditvijo v Tešanovcih, že teden pozneje so se v občinskem središču zbrale živopisne maske na norčavem pustnem rajanju.

Občinski svet je v decembru sprejel proračun za leto 2010 (objavljamo odlok o proračunu, celoten je na spletni strani občine), občinska uprava je objavila razpise za izvajalce športnih, kulturnih in turističnih programov (na 11. strani objavljamo razpis za kulturne programe in projekte, na 7. strani opozarjamo na razpis za področje turizma, medtem ko je bil razpis za šport, objavljen na spletni strani občine, zaključen že prejšnji teden).

V okviru prizadevanj za čistejše okolje se bomo na občinsko čistilno akcijo odpravili 20. marca. Kmalu zatem bo izšla naslednja številka Lipnice.

Ludvik Sočič, odgovorni urednik

OSREDNJA PROSLAVA OB KULTURNEM PRAZNIKU V TEŠANOVCIH – Izvajalci so se naslonili na ljudsko izročilo. Takole je nastopila folklorna skupina Mali rjitar KTD Tešanovci.

PUSTOVANJE V MORAVSKIH TOPLICAH – Prireditve dobiva težo in pomen. Na sliki: Sneguljčica in sedem palčkov, člani KTŠD Žlaki Sebeborci – druga nagrada za skupine.

FOTO: Geza GRABAR

OSMO PUSTOVANJE JE IZRAZITO PRERASLO OBČINSKE MEJE

Odličen in najpomembnejši organizator osmega pustnega rajanja v Moravskih Toplicah je Turistično-informativni center (TIC) Moravske Toplice. Pripravil ga je skupaj z občino, vrtci in osnovnimi šolami ter društvi. Kot je na koncu prireditve zadovoljno ugotavljala Matejka Pajalič, v. d. direktorja TIC-a, se je prireditev že zdavnaj umestila v krog tradicionalnih pustovanj, ki so najbolj množično obiskana in je odziv na njih – tako najmlajših kakor odraslih – iz leta v leto številčnejši. To je tudi rdeča nit prireditve: da se ljudje poistovetijo s šaljivimi liki, da se poveselejo, skratka, v ospredju je osnovna sporočilnost praznika.

Težko bi sicer realno ocenil število udeležencev na veselem rajanju na pustno soboto v šotoru na parkirišču trgovine Mercator, a zagotovo se ne bom veliko zmotil, če zapišem, da jih je zimo z visokim snegom preganjalo okrog 300. Vsaj dve tretjini sta bili dogodku primerno našemljeni. Izgubil bi se v naštevanju vseh posameznih pustnih likov, tudi letos jih je bilo preveč.

Skupinske maske – iz leta v leto jih je več, letos jih je bilo sedem – so predstavljale zaokrožene zgodbe. Člani Pevskega društva iz Sela so predstavili mejni incident na slovensko-hrvaški meji, skupina iz Tešanovec na prikolicci, priključeni k traktorju, žganjekuho, kurent s svojim spremstvom je prišel celo iz Cirkulan, med nagrajenimi skupinami pa je bil tudi Zvitorepec s svojim spremstvom iz Bogojine. Člani društva Žlaki iz Sebeborca s Sneguljčico in sedmimi palčki in skupina Človek ne jezi se, ki je ne moremo krajevno locirati, saj so člani ekipe prihajali iz Moravskih Toplic, Sebeborca, Križevca in še od kod, sta si razdelili drugo mesto, prva nagrada, odojek kmetije Šinček-Berden iz Filovca v lesenem koritu Ivana Panterja iz Bratoncec, pa je tudi letos pripadla članom folklorne skupine KTD Tešanovci, ki so se našemili v prevoznike gejš z rikšami.

Dalmatinci z Osnovne šole Fokovci – posebna nagrada.

Tešanovski prevozniki gejš z rikšami – prva nagrada med skupinami.

Ker je bilo realno nemogoče izbrati najlepše posamične maske, so organizatorji tudi letos podelili več deset enakovrednih nagrad. Prispevali so jih gostinci iz bližnje in daljne okolice ter predstavniki turističnih podjetij v Moravskih Toplicah. Posebno nagrado pa so dobili: skupina z OŠ Fokovci, ki je predstavljala pasjo družino kar okrog 70 dalmatincev, Račja družina iz Lomanoš pri Gornji Radgoni ter Šolarčka (Ksenija Halas iz Ivanovec in Vito Zver z OŠ III v Murski Soboti).

Moravsko pustno rajanje z odlično animacijo Nataše in Bojana z Radia Viva in domačo glasbeno skupino dobiva med podobnimi

prireditvami v pokrajini ob Muri vse pomembnejše mesto, z udeležbo mask, ki prihajajo od drugod, pa tudi širšo odmevnost.

Prireditev je bila močno podprta s kulinarčno ponudbo na stojnicah številnih društev iz občine. V šotoru, ki bi ga prav zaradi množičnega obiska kazalo v prihodnjih letih skoraj zagotovo razširiti, so domače dobrote za prostovoljne prispevke ponujali člani DKŠT Žlaki Sebeborci, VSD in TD Filovci, KTD Tešanovci, TD Ivanovci, KUD Antal Ferenc Središče in KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila. Nikakor pa ne smemo pozabiti niti na stojnico TIC-a, saj so dekleta med obiskovalce brezplačno razdelila kar 250 krofov.

Šolarčka – posebna nagrada (Ksenija Halas in Vito Zver).

Osrednja občinska prireditev ob kulturnem prazniku **PREŠERNOST PREŠERNOVEGA DNE**

Le malokdaj se zgodi, da so kulturne in druge dvorane tako polne, da – kot radi rečemo – pokajo po šivih. To se je zgodilo ob letošnji osrednji občinski proslavi ob 8. februarju, slovenskem kulturnem prazniku, v Tešanovcih. Pa tudi potem, ko so obiskovalci dvorano vaško-gasilskega doma zadovoljno zapuščali, se praznično vzdušje ni poleglo.

Letošnja proslava, polna prešerne razigranosti in domačnosti, se je kajpak začela s slovensko himno. Prešernovo Zdravljico so ob spremljavi harmonikarja in zborovodje Štefana Zelka zapele članice ženskega pevskega zbora Marjetice DU občine Moravske Toplice.

Maja Casar in Anja Tratnjek, ki sta se odlično dopolnjevali v povezovanju vsebinsko bogatega veznega teksta (učiteljic Marjete Erdelji in Valerije Šömen – vse štiri prihajajo z OŠ Bogojina) poldruho uro trajajočega programa, sta spomnili, da je letošnji kulturni praznik posvečen 210. letnici rojstva dr. Franceta Prešerna pa tudi dvema možema iz vasi Tešanovci, ki sta v 90. letih s svojim glasbenim poslanstvom bogatila naš kulturni prostor: žal že pokojnemu Janezu Kardošu in Štefanu Zelku, ki ju bolje poznamo kot duet Rumič-Remenar. Marjetice so v nadaljevanju odpele še nekaj znamenitih, danes že skoraj ponarodelih pesmi tešanovskega dueta, ki je v štirih letih izdal kar tri samostojne kasete oziroma CD-je, posneta pa je bila tudi videokaseta.

Komorni ansambel OŠ Bogojina, ki ga vodi Valerija Šömen.

novske folklorne skupine. Glasbena pot tešanovskega dueta se je začela leta 1982, ko sta začela nastopati pred ožjim krogom ljudi. Svojo polno veljavo sta doživela v 90. letih, zaradi zgodnje smrti Janeza Kardoša pa zagotovo ne tudi vrhunca. Čeprav je minilo že 10 let, legenda Rumič-Remenar ostaja živa. Vsaj delček njunega programa sta skušala na odru pričarati 80-letni Štefan Zelko, pisec besedil, avtor glasbe in pevec, ter njegov sin, Štefan Zelko ml. In priznati je treba: zelo uspešno, tudi z zanimivimi pripovednimi vložki veselih prigod iz življenja Janeza Kardoša, za kar je poskrbel Štefan ml.

Ženski pevski zbor Marjetice z zborovodjem Štefanom Zelkom.

Župan Franc Cipot je v svojem nagovoru druženje ljudi – tudi na tokratni množično obiskani prireditvi - označil kot dokaz, da se zavedamo, da smo del stvarstva, del tistega, kar nas dela boljše in lepše. V prepričanju, da je prav druženje najvišji del našega kulturnega odraza in da je oder življenja, na katerem nastopamo vsi, vselej poln, je spomnil na še eno resnico: kultura naroda je močno povezana z njegovim jezikom, zato ga moramo za ohranjanje lastne identitete negovati. Kultura je neskončno širok pojem, odvisno od tega, kako jo dojemamo in želimo sprejeti. Je nivo kulturne osveščenosti, ki se odraža tudi v naših medčloveških odnosih. Omenil je, da smo v občini ponosni na uspešno delo številnih kulturnih društev, pa tudi siceršnje dobre povezave med ljudmi. Vse to nas dela bogate, je poudaril župan.

Da občane naše okrogline ne bogatijo le lepa pesem, glasba in ples, pač pa bo poslej še ena lepa in dobra knjiga, so s predstavitvijo knjige *Občina Moravske Toplice – bogastvo naših vasi* poskrbeli njen avtor prof. Jože Vugrinec, slavist in bibliotekar, oblikovalec knjige, akademski slikar Franc Mesarič, in urednik Ludvik Sočič.

Komorna glasbena skupina OŠ Bogojina, v kateri igrajo učenci in učiteljica glasbene vzgoje Valerija Šömen, je doživeto izvedla variacije ljudske pesmi Vsi so venci vejli. Doživeto odigrana in zapeta ljudska pesem je uvedla zadnji del programa – predstavitev znamenitega tešanovskega dueta Rumič-Remenar in nastop teša-

Spomin na ljudski duet Rumič in Remenar. Njun program sta oživila avtor besedil in glasbe številnih pesmi dueta, harmonikar in pevec Štefan Zelko in njegov sin Štefan, prav tako glasbeni zanesenjak in izvajalec.

Prešernost med obiskovalci v dvorani in na proslavi sploh je na koncu zaokrožila vedno poskočna folklorna skupina Mali rjitar KTD Tešanovci. Društvo je poskrbelo tudi za pripravo dvorane in slovesnosti ter za pogostitev po njej. Sceno in vizualno predstavitev knjige so pripravili učitelji OŠ Bogojina.

BOGASTVO NAŠIH VASI

V okviru osrednje proslave ob kulturnem prazniku smo predstavili tudi novo knjigo o krajih in ljudeh Občine Moravske Toplice. Besedilo zanjo je napisal prof. Jože Vugrinec, slavist in bibliotekar, oblikoval jo je akad. slikar Feri Mesarič, uredil pa Ludvik Sočič. Med številnimi sodelavci moramo omeniti vsaj še fotografa Lada Klara, ki je prispeval blizu 50 fotografskih podob naših krajev.

Avtor besedila je označil zvrst svojega pisanja: itinerar, kar smemo označiti kot »popis potovanja, potopis«. Naš avtor res prepotuje vasi naše občine od Martjanec do Motvarjevec in skuša bralcu predstaviti bistvene značilnosti podeželskega okolja, kakor jih je videl na svojih poteh. Poleg tega je pregledal še zgodovinske knjige in zabeležil prve omenbe posameznih krajev v pisnih dokumentih. Predvsem pa nam skuša predstaviti značilnosti življenja v preteklosti in novejšem času, opiše vrsto tradicionalnih obrti (lončarstvo, tkalstvo ... – priznam: ne zmeraj tam, kjer jih v novejšem času oživljajo), delovna opravila (luščenje bučnega semena, lujpanje kukorce ...), ljudske običaje in praznike (proščenje, borovo gostovanje, šege ob praznikih ...). Predvsem pa »obremeni« svoje pisanje z obilnim navajanjem literarnozgodovinskih zapisov. Območje današnje Občine Moravske Toplice je bilo namreč zelo plodno tlo za literarno ustvarjanje (Jožef Košič, Mikloš Kuzmič, Janoš Kardoš in številni drugi), da niti ne omenjamo imenitne arhitekturne in slikarske zapuščine.

Vse to so elementi našega bogastva, duhovnih vrednot našega prostora.

V kratkem času po izidu se je pojavilo več kritičnih pripomb in opozoril na netočne navedbe. Uredniški tim obžaluje vse netočne podatke, čeprav nam je bilo na začetku jasno, da ni mogoče sestaviti popolne tovrstne knjige.

Še več: predlagam, da s prispevki v Lipnici skušamo zbrati, »popraviti«, predvsem pa dopolniti podatke o posameznih krajih. Pripomba iz Fokovca me sili k spoznanju, da zelo slabo poznamo značilnosti, na katere smo tako zelo ponosni: verska raznolikost.

Predlagam, da v naslednjih številkah Lipnice spoznamo, na primer, bistvo verskih skupnosti, ki delujejo na našem območju.

Ludvik Sočič

Jože Vugrinec: OBČINA MORAVSKE TOPLICE – Bogastvo naših vasi. Moravske Toplice 2010

VSEBINSKI POPRAVKI ZA KRAJ FOKOVCI

Avtor besedila za knjigo, ki jo je izdala Občina Moravske Toplice pred dvema tednoma, Jože Vugrinec, slavist in bibliotekar, se:

- opravičujem krajanom Fokovec in vaškemu vodstvu na čelu z gospodom Tihomir Kržankom, ker se mi je v tekst vrnilo nekaj netočnosti, lapsusov, ki jih s tem dodanim listom h knjigi, tudi popravljam.
- Netočnosti so naslednje:
 - v knjigi je zapisano: »Evangeličanom in katoličanom se pridružujejo še pripadniki baptistične cerkve...« (str. 67). Prav: v kraju ni pripadnikov baptistične cerkve, temveč binkoštni (od 1954 je bil njen sedež v starejši hiši, leta 1989 pa je na njenem mestu bila za bogoslužne namene zgrajena nova stavba);
 - astronomsko postajo društva Kmica postavim napačno v Ivanovce (str. 76), spada pa to območje že v k. o. Fokovci (naslov: Fokovci 85a); torej je pravilno, da bi bila omenjena pri kraju Fokovci;
 - nekdanja glasbena fokovska skupina se ni imenovala »Pückova banda«, kot sem po recenzentkinem zapisu prepisal na str. 67, temveč je prav »Pücoska banda« (kar pride od prekmurske besede pü(j)c, kar v knjižnem jeziku pomeni konjederca).

K opravičilu in popravkom pa še to: Prav gotovo je v knjigi še precej napak tudi pri drugih krajih, mnogo tega pa v njej še manjka. Nobena stvar ne more biti popolna, najmanj pa ta naša edicija. Zato jo bomo pridno »dopisovali«, polnili z manjkajočimi podatki in z novimi spoznanji.

Jože Vugrinec, l. r.

Marko Vugrinec
I LOVE NOČI
(izbor)

IV

Iz ila
zgnetene sence
na rokah sušijo
blatno nebo.

Pot v očeh
na daljnem obzorju
ustavlja misli,
padajoče v mrak.

Noč
je zgnetla svet
v eno samo mesečino;
v njej se odslikava lončarjeva sla.

V

V lončeni posodi
tvojih ust
vino sameva.

V lončeni posodi
tvojih misli
beseda dozoreva.

V lončeni posodi
tvojih oči
pokrajina miruje.

VI

Z gričev
pobrano sonce
obseva misel.

Kmetovo oko
tone v morju trte
na zlatem ilu.

Z gričev
pobran veter
češe pšenično klasje.

Kmetova dlan
se odpira v noč
širnega polja.

Vir: zbornik Košičevi dnevi XXI, 2009

OPRAVIČILO

po protestnem pismu g. Kozica

Na strani 58 smo v povezavi z Malešičevim besedilom Kruh objavili fotografijo mlačve pri Kozičevih v Ivanjševcih leta 2007, ne da bi to ustrezno pojasnili v podpisu, za kar se opravičujemo g. Kolomanu Kozicu in njegovi družini ter njegovim prijateljem.

Fotografija nima nikakršne povezave s krajem Mlajtinci, ki je naslednji predstavljen v knjigi.

Na podoben način je uporabljena tudi fotografija na strani 83: izrezana fotografija terice je s prikaza pridelave lanu v Bogojini.

Ludvik Sočič, urednik

Antal Ferenc Művelődési Egyesület Szerdahely / Kulturno društvo Antal Ferenc Središče

OD LONČARSTVA DO KULTURE

Središče / Szerdahely je vasica ob slovensko madžarski meji, razprostira se v jugovzhodnem delu Stražne krajine. Obdajajo jo gozdovi, travniki in polja, ki narodnostno mešanemu prebivalstvu še dandanes, podobno kot v davnih časih, omogočajo vire preživetja. Vasica, nekoč znana po lončarjih in lončarski dejavnosti, si skozi zgodovino ni ustvarila le tradicije lončenih izdelkov, ampak tudi kulturo in življenjski slog, ki vaščane in člane kulturnega društva še dandanes vodi skozi življenje. O tem je tekla beseda v pogovoru s Tiborjem Vöröšem, podpredsednikom Kulturnega društva (KUD) Antal Ferenc.

Tibor Vöröš, podpredsednik KUD Antal Ferenc, Središče

Kam segajo začetki kulturnega društva?

Že leta 1998 smo razmišljali, da bi bilo potrebno ustanoviti društvo, v katerem bi se lahko srečevali oziroma družili, da bi pozabili na vsakodnevno rutino. Tako smo leta 1999 zares ustanovili kulturno društvo z imenom KUD Antal Ferenc. Predsednica kulturnega društva je Zsuzsi Vugrinec.

S kakšnim namenom ste ustanovili kulturno društvo?

Društvo si je zadalo več nalog: ohranjati slovensko in madžarsko kulturo, ohraniti tradicije in vrednote naših prednikov in navsezadnje srečevanje in druženje članov.

Zakaj poimenovanje društva prav po Ferencu Antalu?

Vasica Središče je bila nekoč del verige lončarskih naselij, ki so bila povezana v lončarski ceh. Ferenc Antal, daljni prednik predsednice KUD, je bil zadnji znani lončar v vasi in prav zaradi tega smo društvo poimenovali po njem. Z imenom smo želeli sporočiti, da nismo pozabili na preteklost in na naše nekoč znane lončarje, saj, kot se vidi, je preteklost del naše sedanjosti.

Na katerih področjih deluje društvo?

Društvo deluje predvsem na kulturnem področju, saj v sklopu društva delujeta dve skupini, skupina piščalkarjev, ki jih vodi profesorica Livia Sebők, in skupina recitatorjev, ki nastopajo na proslavah narodnostno mešanega območja. Pred leti je delovala tudi skupina violinistov, vendar je zaradi šolskih obveznosti naših članov skupina razpadla.

Kot ste omenili že na začetku, dajete velik pomen ohranjanju tradicije.

Seveda, saj želimo ohraniti in oživiti stare ljudske običaje, ki so povezovali ljudi. Prav zato pri nas dajemo velik pomen lončarstvu in smo leta 2000 organizirali lončarski dan, ko smo tudi širši javnosti prikazali, kako se oblikuje glina in kako nastane lončena posoda. Pri tem so nam bili v veliko pomoč lončarji iz sosednje Madžarske. Ob tej priložnosti smo izdali tudi knjižico, v kateri je opisana zgodovina lončarstva v Središču.

Organizirali smo že tudi česanje perja in lüjpanje bučnega semena, na katerem je sodelovala celotna vas. To prireditve bi hoteli organizirati tudi v prihodnje.

Pobrateni smo s sosednjim madžarskim naseljem Magyarszombatfa, zato skupaj z njimi že tradicionalno vsako leto 1. maja v okviru kulturne prireditve in piknika organiziramo posta-

vljanje mlaja, ko nas naši sosede presenetijo s torto velikanko, ki jo poimenujejo: Prijateljstvo brez meja. Gostiteljstvo si vsako leto izmenjujemo in s tem dokazujemo, da si društvo prizadeva povezovati slovenstvo in madžarstvo z namenom, da ohranimo jezik in kulturno izročilo.

V mesecu februarju smo skupaj z Zavodom za kulturo madžarske narodnosti Lendava organizirali predvajanje filma z naslovom *Gostija bo v naši ulici – Lakodalom lesz a mi utcánkban* in si v velikem številu ogledali, kako je potekala gostija v starih časih.

Uspešno sodelujemo tudi na razstavah Turistično-informativnega centra (TIC) Občine Moravske Toplice, kjer v poletnih časih ob domači kapljici razstavljamo domače, kmečke dobrote. Letos smo se drugo leto udeležili pustovanja v središču Moravskih Toplic, ki ga je prav tako organiziral TIC Moravske Toplice.

Zelo bi si želeli ustanoviti folklorno skupino, da bi lahko predstavili tradicionalne madžarske in slovenske plese, vendar se soočamo s premajhnim številom mladih. Tisti, ki jih zanima jo ljudski plesi, se vključujejo v folklorne skupine drugih kulturnih društev.

Kako se kaže povezanost in sodelovanje glede na majhno število vaščanov oziroma članov društva?

Res je, da nas je samo peščica, a dejstvo je, da se vsi trudimo po svojih najboljših močeh in vsak vaščan oziroma član na svoj način sodeluje v delu kulturnega društva.

In kakšno bo delo kulturnega društva v prihodnje?

Tudi v prihodnje želimo razvijati in izvajati dejavnosti s področja kulture ter ustvarjati, posredovati in varovati kulturne vrednote. Najbolj pa si prizadevamo obuditi lončarstvo, da bi ga spoznali tudi prihodnji rodovi. Upam, da se bodo uresničile naše dolgotrajne sanje in bomo lahko v prihodnjih letih žgali lončene izdelke v naši, središki peči.

PRIJATELJSTVO BREZ MEJA – Tako so poimenovali torto velikanko, ob kateri skupaj proslavijo tradicionalno prvomajsko srečanje s postavitvijo mlaja.

MORAVSKE TOPLICE NA ITALIJANSKEM TURISTIČNEM TRGU

Na predlog Slovenske turistične organizacije (STO), da Moravske Toplice promoviramo kot celotno in širšo pomursko turistično destinacijo, smo se TIC Moravske Toplice, Terme 3000 ter Terme Sončni park Vivat skupaj udeležili sejma *Bike expo show*, ki je v Padovi v Italiji potekal sredi januarja. Šlo je za prvo skupno promocijo destinacije Moravske Toplice.

Širšo pomursko regijo in destinacijo Moravske Toplice smo predstavili na informacijskem pultu Slovenske turistične organizacije. Terme 3000 in Terme Sončni park Vivat sta predstavila svoje programe, TIC Moravske Toplice pa je promoviral celotno pomursko regijo s promocijskim materialom LTO Prlekije in TIC-ev Murska Sobota in Moravske Toplice. Prav tako smo poskrbeli tudi za kuli-

narično sejmsko popostritev (s prekmursko gibanico Turistične kmetije Puhan, domačo šunko in salamami okrepčevalnice Pri kapelici, z domačim kruhom Vinotoča Lipič-Passero in vinom Turistične kmetije Vinarium), orhideje za aranžiranje predstavitvenega prostora je prispevalo podjetje Ocean Orchids. TIC Moravske Toplice se je prvič predstavil na italijanskem turističnem trgu.

Sejem TIP v Ljubljani

PREDSTAVITEV PREKMURJA

Na sejmu Turizem in prosti čas (TIP) v drugi polovici januarja je TIC Moravske Toplice predstavil Moravske Toplice z okolico v sklopu promocije širše pomurske regije na predstavitvenem prostoru Lokalne turistične organizacije (LTO) Prlekija Ljutomer, ki nas je ponovno povabila k sodelovanju kot promotorja prekmurske turistične destinacije.

TIC Moravske Toplice in TIC Murska Sobota sta skupaj predstavljala celovito turistično prekmursko ponudbo (gastronomija, namestitve, kulturna dediščina, mehke vsebine).

Obiskovalce razstavnega prostora LTO Prlekija smo povabili v prekmurski vinotoški eldorado in v moravskotopliške terme. Veliko navdušenje so vsekakor požele kolesarske poti, predstavljene v karti *Raj za kolesarje*, po kateri večina obiskovalcev sejma najraje posega. V središču zanimanja je bil prav tako katalog gastronomije in namestitev v Moravskih Toplicah z okolico, obiskovalce pa je zanimalo tudi mesto Murska Sobota, saj so izjemno radi posegali pa predstavitvenem materialu mesta Murska Sobota.

Študijska tura Maltežanov v Moravskih Toplicah DOŽIVETJE MORAVSKIH TOPLIC KOT IZJEMNA IZKUŠNJA

Slovenska turistična organizacija (STO) je v prvi polovici februarja organizirala študijski obisk za skupino 11 agentov in novinarjev, ki jih je pripeljal Britannia services, največji organizator potovanja na Malti. Organizator je uspešno izpeljal čarterski program za Slovenijo že v letu 2009, program bodo nadaljevali in v tem letu razširili tudi na severovzhodno Slovenijo. K sodelovanju so zato povabili tudi TIC Moravske Toplice, ki je pripravil enodnevno študijsko turo s poudarkom na Moravskih Toplicah in okolici. Pri izvedbi ture je s turističnim vodenjem sodelovala Ljerka Radovanovič iz podjetja TRIS.

Gostom smo v prostorih Oaze zdravja v Tešanovcih na kratko predstavili glavne značilnosti, ogledali so si tudi predstavitveni film o Pomurju. Sledil je ogled tropskega vrta Ocean Orchids v

Dobrovniku, filovske Lončarske vasi s kopastimi pečmi, znamenite Plečnikove cerkve v Bogojini in kosilo (bograč in posolanka) ter degustacija vin na Izletniški kmetiji Puhan. Gostje so si ogledali še dvoje moravskotopliških term (Terme Sončni park Vivat in Terme 3000), prenočili pa so v hotelu Livada Prestige.

Večer so preživeli ob prekmurskih kulinarčnih specialitetah v salonu Murska republika (hotel Zvezda v Murski Soboti), kjer so dogajanje popostrili prekmurski ljudski godci in pevci Gorički lajkoši.

Dobrodelna prireditev

NAŠE VELIKO SRCE

Terme 3000, Rotary klub Martjanci in Lions klub Murska Sobota so v času praznika ljubezni v hotelu Termal v Moravskih Toplicah pripravili prvo skupno dobrodelno prireditev. Številni gostje so z nakupom vstopnic za prireditev, ki so jo poimenovali *Naše veliko srce*, in v okviru dobrodelnega srečelova skupaj zbrali 4.000 evrov, ki jih bodo organizatorji namenili nakupu posebne mize za izobraževalne potrebe invalidnega dekleta iz Pomurja ter pomurskim osnovnošolcem iz socialno ogroženih družin omogočili kopanje v Termah 3000.

Ivanka Ajlec, direktorica družbe Terme 3000, je poudarila, da kot družbeno odgovorno podjetje skrbijo tudi za lokalno okolje, saj podpirajo številne organizacije in projekte na področju športa, kulture, izobraževanja in dobrodelnosti. Tudi omenjena prireditev je sinonim za odgovorno sobivanje turizma z regijo.

Cvetka Sreš, predsednica Lions kluba Murska Sobota, in Franc Maučec, predsednik Rotary kluba Martjanci, sta izrazila zadovoljstvo ob uresničitvi prve tovrstne skupne akcije. »Pri zasnovi ter organizaciji dogodka nas je povezoval in vodil humanitarni namen pomagati tistim, ki so pomoči potrebni, zato se zahvaljujem vsem, ki so pomagali pri izvedbi dobrodelne prireditve,« je dejal Maučec. Prireditev je spremljala izbrana kulinarika ter raznovrstni glasbeno-zabavni program, v katerem so sodelovali: kvartet pozavn Fourtissimo, plesalci Plesne šole Devžej, svetovni prvaki v breakdancu, in glasbena skupina Hay. (G. G.)

26. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

21. december 2009 ob 15. uri v prostorih Občinske uprave

Dnevni red

1. Potrditev zapisnika 25. redne seje Občinskega sveta
2. Predlog Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2010 (II. obravnava)
3. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori
4. Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-varstvenega zavoda Vrtci Občine Moravske Toplice – skrajšani postopek
5. Predlog odlokov:
 - Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda OŠ Bogojina – skrajšani postopek,
 - Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda OŠ Fokovci – skrajšani postopek in
 - Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda DOŠ Prosenjakovci – skrajšani postopek
6. Predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sofinanciranju letnega programa športa v Občini Moravske Toplice
7. Predlog Letnega programa športa Občine Moravske Toplice za leto 2010
8. Predlog Sklepa o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Moravske Toplice za leto 2010
9. Predlog Soglasja k določitvi cene storitve pomoči družini na domu in določitvi subvencioniranja cene storitve pomoči družini na domu za leto 2010
10. Predlog sklepov o ukinitvi statusa zemljišč v k. o. Bogojina, k. o. Prosenjakovci in k. o. Fokovci
11. Razno

PRORAČUN OBČINE ZA LETO 2010

Občinski svet je sprejel predlagani proračun občine za leto 2010. Predvideni so prihodki v višini 18.872.033 EUR ter odhodki v višini 18.638.033 EUR. Odlok o proračunu objavljamo v Lipnici, njegove priloge in obrazložitve pa so objavljene v celoti na občinski spletni strani www.moravske-toplice.si pod rubriko občinski svet.

SPREMEMBE ODLOKOV O USTANOVITVE ŠOL IN VRTCA

Sprejeti so bili odloki o spremembah in dopolnitvah odlokov o ustanovitvi vrtca in vseh treh šol v občini. Spremembe so bile potrebne zaradi spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki spreminja sestavo sveta javnega vrtca oz. šole tako, da namesto dosedanjih treh predstavnikov delavcev svet sestavlja pet predstavnikov delavcev.

CENA ZA POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Občinski svet je sprejel predlagano soglasje k določitvi cene storitve pomoči družini na domu in določitvi subvencioniranja cene navedene storitve za leto 2010.

Ekonomska cena storitve pomoč družini na domu od 1. 1. 2010 znaša 15,83 EUR na uro, od tega stroški storitve pomoči na domu do uporabnika storitve (stroški neposredne socialne oskrbe) 14,24 EUR na uro in stroški strokovnega vodenja v višini 1,59 EUR.

Cena storitve do uporabnikov storitve pomoči družini na domu znaša 7,12 EUR na uro (50 % cene za neposredno socialno oskrbo negovalk). Razliko do polne ekonomske cene storitve v višini 8,71 EUR bo krila občina iz proračuna kot subvencioniranje cene.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PRAVLNIKA O SOFINANCIRANJU LETNEGA PROGRAMA ŠPORTA TER LETNI PROGRAM ŠPORTA ZA LETO 2010

Aprila 2009 sprejet pravilnik o sofinanciranju letnega programa športa v občini je bil dopolnjen z vrednotenjem izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja, založniške dejavnosti in športnih prireditev. Prav tako so bile sprejeti določeni manjši popravki, ki pa ne vplivajo na samo vsebino pravilnika.

Sprejet je bil Letni program športa za leto 2010, ki določa programe, razvojne in strokovne naloge v športu ter obseg sredstev, ki jih občina zagotavlja za sofinanciranje posameznih vsebin letnega programa športa. V letu 2010 se v proračunu zagotavlja skupno 77.259 EUR, od tega 65.000 EUR društvom in drugim izvajalcem po javnem razpisu, ki je bil objavljen na občinski spletni strani www.moravske-toplice.si v mesecu januarju 2010.

VREDNOST TOČKE ZA NUSZ

V skladu z določili odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini je bila sprejeta vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine za leto 2010. Vrednost točke za pozidane gradbene parcele znaša 0,001345 EUR, za zazidljive gradbene parcele pa 0,0002445 EUR. Vrednost točke je v primerjavi z letom 2009 višja za 1,6 %; toliko se je povečala rast življenjskih potrebščin za obdobje od začetka decembra 2008 do konca novembra 2009.

UREDITEV LASTNIŠTVA NA NEPREMIČNINAH V K. O. BOGOJINA, PROSENJAKOVCI IN FOKOVCI

Na nepremičninah v k. o. Bogojina, na katerih so vrtec, šola ter igrišča ob vrtcu in šoli, ter na nepremičninah v upravljanju DOŠ Prosenjakovci v k. o. Prosenjakovci se je uredilo lastništvo tako, da se je ukinit status družbene lastnine, nepremičnine pa so se prenesle v last Občine Moravske Toplice.

Na nepremičninah-javnih poteh v z. k. vložku št. 167 k. o. Fokovci se je lastništvo uredilo tako, da se je ukinit status »splošno ljudsko premoženje«, zemljišča pa so se prenesla v last občine. Ker je občinski svet ugotavljal, da je bila večina javnih poti, ki so predmet tovrstnih sklepov o ukinitvi statusa zemljišč, zgrajena s prostovoljnim delom krajanov, se bo pri eventualnem sovlaganju to njihovo delo primerno upoštevalo. Na javnih poteh se bo vknjižila tudi zaznamba grajenega javnega dobra lokalnega pomena.

SOFINANCIRANJE PROGRAMOV NA PODROČJU TURIZMA DRUŠTVOM IN ZVEZAM TURISTIČNIH DRUŠTEV V LETU 2010

Občina Moravske Toplice je v Uradnem listu št. 10/2010 in na spletni strani www.moravske-toplice.si objavila Javni razpis za sofinanciranje programov na področju turizma društvom in zvezam turističnih društev v letu 2010.

Rok in način prijave: Pisne prijave na originalnih obrazcih morate poslati najkasneje do 29. aprila 2010 na naslov Občina Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice v zaprtih ovojnica s svojim naslovom in s pripisom »Javni razpis TURIZEM 2010 – NE ODPIRAJ«. Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo prijav na pošti, s priporočeno pošiljko ali 29. 04. 2010 oddana do 12. ure v vložišču Občine Moravske Toplice.

Informacije in navodila: Informacije in navodila za sodelovanje pri razpisu dobijo prijavitelji na Občini Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice.

Kontaktna oseba: Majda Lipič Prosič, telefon 02 / 538 15 12, vsak delovni dan od 8. do 13. ure.

PRORAČUN OBČINE 2010 / ODLOK

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 100/2005 – uradno prečiščeno besedilo, 60/07, 76/08, 79/09), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B in 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08 in 49/09) in 16. člena Statuta Občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 11/99, 2/01, 24/01, 69/02 in 28/03), je Občinski svet Občine Moravske Toplice na 26. seji, dne 21. 12. 2009 sprejel

ODLOK O PRORAČUNU OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2010

1. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen (vsebina odloka)

S tem odlokom se za Občino Moravske Toplice za leto 2010 določajo proračun, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštev občine in javnega sektorja na ravni občine (v nadaljnjem besedilu: proračun).

2. VIŠINA SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA IN STRUKTURA POSEBNEGA DELA PRORAČUNA

2. člen

(sestava proračuna in višina splošnega dela proračuna)

V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni kontov.

Splošni del proračuna Občine Moravske Toplice se na ravni podskupin kontov določa v naslednjih zneskih:

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV - v €

Skupina/Podskupina kontov	Proračun leta 2010
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	18.872.033
TEKOČI PRIHODKI (70 + 71)	
70 DAVČNI PRIHODKI	5.249.033
700 Davki na dohodek in dobiček	4.273.739
703 Davki na premoženje	512.514
704 Domači davki na blago in storitve	462.780
71 NEDAČNI PRIHODKI	1.732.583
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	278.030
711 Takse in pristojbine	10.000
712 Denarne kazni	10.500
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	13.000
714 Drugi nedavčni prihodki	1.421.053
72 KAPITALSKI PRIHODKI	1.073.168
722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja	1.073.168
73 PREJETE DONACIJE	5.000
730 Prejete donacije od domačih virov	5.000
74 TRANSFERNI PRIHODKI	10.812.249
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	10.812.249
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	18.638.033
40 TEKOČI ODHODKI	2.381.941
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	349.988
401 Prispevki delodajalca za socialno varnost	55.963
402 Izdatki za blago in storitve	1.900.152
403 Plačila domačih obresti	33.000
409 Rezerve	42.838
41 TEKOČI TRANSFERI	2.350.760
410 Subvencije	252.123
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	1.079.342
412 Transferi neprofitnim organizacijam	198.766
413 Drugi tekoči domači transferi	820.529
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	13.680.960
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	13.680.960
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	224.372
431 Investicijski transferi pravnim osebam, ki niso proračunski uporabniki	98.457
432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	125.915
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRIMANKLJAJ) (I.-II.)	234.000

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Skupina/Podskupina kontov	Proračun leta 2010
IV. 75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
IN POVEČANJE KAITALSKIH DELEŽEV	6.000
750 Prejeta vračila danih posojil	6.000
V. 44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	10.000
440 Dana posojila	10.000
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA	
IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	- 4.000
C. RAČUN FINANCIRANJA	
Skupina/Podskupina kontov	Proračun leta 2010
VII. 50 ZADOLŽEVANJE (500)	0
VIII. 55 ODPLAČILA DOLGA (550)	0
550 Odplačila domačega dolga	230.000
IX. POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	0
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	-230.000
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-IX.)	-234.000

STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH DNE 31. 12. 2009

9009 Splošni sklad za drugo

Posebni del proračuna sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov, ki so razdeljeni na naslednje programske dele: področja proračunske porabe, glavne programe in podprograme, predpisane s programsko klasifikacijo izdatkov občinskih proračunov. Podprogram je razdeljen na proračunske postavke, te pa na podskupine kontov in konte, ki so določeni s predpisanim kontnim načrtom.

Posebni del proračuna do ravni proračunskih postavk-podskupin kontov in načrt razvojnih programov sta priloži k temu Odloku in se objavita na spletni strani Občine Moravske Toplice.

Načrt razvojnih programov sestavljajo projekti.

3. POSTOPKI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

3. člen

(izvrševanje proračuna)

Proračun se izvršuje na ravni proračunske postavke-konta.

4. člen

Za izvrševanje proračuna je odgovoren župan občine.

Župan je pooblaščen tudi:

- da odloča o porabi nerazporejenih sredstev na proračunskih postavkah znotraj glavnega programa za namene, ki so povezani z isto vsebino in jih prej ni bilo možno predvideti,
- da odloča o vlogah za sponzoriranje in donacije različnih prireditelj do višine 1.500 evrov po vlogi znotraj možnosti, ki jih dovoljuje proračunski namen oziroma tekoča proračunska rezervacija,
- da odloča o pridobitvi oziroma odtujitvi premoženja občine v skladu s statutom občine,
- da daje soglasje k sklenitvi pravnega posla krajevne skupnosti oziroma krajevnega odbora, ki presega 1.000 evrov, sklepa pravne posle zamenjave kmetijskih in stavbnih zemljišč v lasti občine pod pogojem, da se vrednost občinskega premoženja ne znižuje,
- sklepa poroštvene pogodbe v skladu z aktom, ki ga sprejema občinski svet.

5. člen

Finančna služba občine je zadolžena za:

- sprotno spremljanje poslovanja in tekoče evidentiranje vseh poslovnih dogodkov,
- pripravo analiz, medletnih ter končnih realizacij proračuna,

- za pripravo odloka o zaključnem računu proračuna za preteklo leto, premoženjsko bilanco občine ter poročila za potrebe statistike finančnih računov v skladu z roki, ki jih predpisujejo zakoni in podzakonski akti,
- za pomoč KS, zavodom, zvezam in drugim uporabnikom proračuna pri pripravi finančnih načrtov, sprotno evidentiranje poslovnih dogodkov in pravočasno pripravo zaključnih poročil,
- za izvajanje nadzora nad porabo sredstev vseh proračunskih porabnikov v skladu s sprejetim planom in opredeljenimi nameni,
- za izvrševanje nakazil in izplačil iz proračun v skladu z veljavno zakonodajo.

6. člen

Občinska uprava občine je zadolžena za upravljanje z občinskim premoženjem v duhu dobrega gospodarja ter za spremljanje in nadziranje upravljanja s premoženjem KS.

Občinska uprava, zadolžena za investicije, katerih investitor je občina oziroma KS, je dolžna spoštovati določila Zakona o javnih naročilih in le-te izvajati v skladu s tem zakonom.

Nadzor nad poslovanjem javnih podjetij, javnih zavodov, skladov ter agencij, ki opravljajo javno službo in katerih ustanovitelj oziroma soustanovitelj je občina, v skladu z 71. členom Zakona o javnih financah opravlja finančna služba občinske uprave.

7. člen

(namenski prihodki in odhodki proračuna)

Namenski prihodki proračuna so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena ZJF, tudi naslednji prihodki:

1. Prihodki požarne takse, ki se uporabijo za namene, določene v Zakonu o varstvu pred požarom,
2. Okoljska dajatev za obremenjevanje vode, ki se uporabi za namene po Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda v skladu z odločbo ministrstva za okolje in prostor,
3. Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov, ki se uporabi za namene po Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov v skladu z odločbo ministrstva za okolje in prostor,
4. Prihodki iz naslova turistične takse, ki se uporabljajo za namene določene v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma,
5. Prihodki krajevnih skupnosti v občini:
 - prihodki od občanov, ki se namenijo za namene, za katere se zbirajo,
6. Prihodki iz naslova prodaje stanovanj,
7. Drugi namenski prihodki proračuna – prihodki za narodnostne potrebe, ki se namenijo za pokrivanje narodnostnih potreb.

Pravice porabe na proračunski postavki »01, 02, 01, 05, Sredstva za odpravo nesorazmerij med osnovnimi plačami«, ki niso porabljene v tekočem letu, se prenesejo v naslednje leto za isti namen.

8. člen

(prerazporejanje pravic porabe)

Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun, spremembe proračuna ali rebalans proračuna.

O prerazporeditvah pravic porabe v posebnem delu proračuna med posameznimi proračunskimi postavkami znotraj podprograma, med podprogrami v okviru glavnih programov in med glavnimi programi v okviru področja proračunske porabe odloča župan na predlog neposrednega uporabnika.

Župan s poročilom o izvrševanju proračuna med proračunskim letom in konec leta z zaključnim računom poroča občinskemu svetu o veljavnem proračunu za leto 2010 in njegovi realizaciji.

9. člen

(največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračuna prihodnjih let)

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih

programov, če so zanj načrtovane pravice porabe na proračunskih postavkah v sprejetem proračunu.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za investicijske odhodke in investicijske transfere, ne sme presegati 80 % pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika, od tega:

1. v letu 2011 največ 80 % navedenih pravic porabe in
2. v ostalih prihodnjih letih 60 % navedenih pravic porabe.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za blago in storitve in za tekoče transfere, ne sme presegati 25 % pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika.

Omejitve iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za prevzemanje obveznosti z najemnimi pogodbami, razen če na podlagi teh pogodb lastninska pravica preide oziroma lahko preide iz najemodajalca na najemnika, in prevzemanje obveznosti za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov.

Prevzete obveznosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se načrtujejo v finančnem načrtu neposrednega uporabnika in načrtu razvojnih programov.

10. člen

(spreminjanje načrta razvojnih programov)

Župan lahko spreminja vrednost projektov v načrtu razvojnih programov. Projekte, katerih vrednost se spremeni za več kot 20 %, mora predhodno potrditi občinski svet.

Projekte, za katere se zaradi prenosa plačil v tekoče leto, zaključek financiranja prestavi iz predhodnega v tekoče leto, se uvrstijo v načrt razvojnih programov po uveljavitvi proračuna.

Novi projekti se uvrstijo v načrt razvojnih programov na podlagi odločitve občinskega sveta.

11. člen

(proračunska rezerva)

Proračunska rezerva se v letu 2010 oblikuje v višini 21.419 eurov.

Na predlog za finance pristojnega organa občinske uprave odloča o uporabi sredstev proračunske rezerve za posamezne namene iz drugega odstavka 49. člena ZJF župan do višine 21.419 eurov in o tem s pisnimi poročili obvešča občinski svet.

V primeru, ko se sredstva proračunske rezerve namenljajo za odpravo posledic naravnih nesreč širših dimenzij in namenska sredstva presegajo višino oblikovane rezerve s tem odlokom, odloča o njihovi porabi Občinski svet s posebnim odlokom.

12. člen

Proračun vsebuje kot nerazporejeni del prejemkov splošno proračunsko rezervacijo do maksimalne višine 1,5 % celotnih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov, in sicer za financiranje posameznih namenov javne porabe, ki jih ob sprejemanju proračuna ni bilo mogoče predvideti ali zanje ni bilo mogoče predvideti zadostnih sredstev. Znesek splošne proračunske rezervacije je določen v posebnem delu proračuna.

13. člen

O uporabi sredstev splošne proračunske rezervacije odloča s sklepom o prerazporeditvi sredstev župan in o tem obvešča občinski svet v poročilih o realizaciji proračuna in ob predložitvi Odloka o zaključnem računu.

Dodeljena sredstva splošne proračunske rezervacije se razporedijo v finančni načrt neposrednega uporabnika.

4. POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE STVARNEGA IN FINANČNEGA PREMOŽENJA OBČINE

14. člen

Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF, lahko župan v letu 2010 posameznemu dolžniku odpiše dolgove, ki jih

imajo dolžniki do občine do višine 210 eurov, vendar odpisani dolg ne sme presegati skupne višine 3.000,00 eurov.

5. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV OBČINE IN JAVNEGA SEKTORJA

15. člen

(obseg zadolževanja občine in izdanih poroštev občine)

Zaradi kritja presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačila dolgov v računu financiranja se občina za proračun leta 2010 lahko dolgoročno zadolžuje za namene, izkazane v proračunu, na podlagi predhodno prejetega soglasja pristojnega Ministrstva za finance in pod pogoji ter višini, ki jih določa Zakon o financiranju občin.

Župan je pooblaščen, da odloča o začasni uporabi tekočih likvidnostnih proračunskih sredstev zaradi ohranitve njihove vrednosti.

Župan je pooblaščen, da lahko v primeru neenakomernega pritekanja prihodkov proračuna, ko izvrševanje proračuna ne more uravnovesiti, za začasno kritje odhodkov najame premoštitveno kratkoročno posojilo, ki pa mora biti vrnjeno do konca proračunskega leta.

Obseg poroštev občine za izpolnitev obveznosti javnih zavodov, javnih podjetij in javnih skladov, katerih ustanoviteljica je Občina Moravske Toplice, v letu 2010 ne sme preseči skupne višine glavnice 100.000 eurov.

Javno komunalno podjetje Čista narava se v letu 2010 ob upoštevanju določil Zakona o financiranju občin sme zadolžiti do skupne višine 250.000 eurov.

16. člen

Pravne osebe javnega sektorja na ravni občine (javni zavodi, javna podjetja in javni skladi, katerih ustanoviteljica je občina) se lahko v letu 2010 zadolžijo le ob pogoju, da pridobijo soglasje občine v skladu z določili Zakona o financiranju občin.

17. člen

Uporabniki proračuna morajo pri oddaji izvajalskih del in nabavi blaga spoštovati Zakon o javnih naročilih s podzakonskimi predpisi in Zakon o izvrševanju proračuna.

Amortizacijska sredstva se pri proračunskih porabnikih formirajo in trošijo v skladu s proračunskimi izhodišči Občine Moravske Toplice za posamezno proračunsko leto.

Za začetek izvajanja vseh investicij v občini in v KS morajo predhodno biti zagotovljena finančna sredstva oziroma zaprta finančna konstrukcija, ki je potrjena s strani župana občine. Za pogodbe in druga naročila proračunskih uporabnikov, ki nimajo tega soglasja, občina ne prevzema nobenih obveznosti.

Krajevne skupnosti se ne smejo zadolževati. Krajevne skupnosti naročajo blago in storitve le ob sopodpisu naročila s strani finančne službe občinske uprave, finančna služba pa vodi evidenco naročil KS. Za izvrševanje finančnega načrta KS so odgovorni predsedniki svetov KS oziroma predsedniki krajevnih odborov.

Knjigovodska opravila za KS in administrativno-tehnična opravila za organe KS opravlja Občinska uprava, v okviru katere se izvaja tudi knjigovodstvo za zavode, javna podjetja in javne sklade, katerih ustanovitelj je občina.

18. člen

Krajevna skupnost odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Občina odgovarja za obveznosti KS subsidiarno, vendar ima pri tem prednostno pravico pobota s premoženjem KS.

Občina ne odgovarja za obveznosti društev in zvez na območju občine.

6. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

19. člen

(začasno financiranje v letu 2011)

V obdobju začasnega financiranja Občine Moravske Toplice v letu 2011, če bo začasno financiranje potrebno, se uporablja ta odlok in sklep o določitvi začasnega financiranja.

20. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 007-00021/2009/502
Moravske Toplice, dne 2.2.2009

OBČINA MORAVSKE TOPLICE
ŽUPAN: Franc Cipot, l.r.

Proračun je objavljen www.moravske-toplice.si

Štipendiranje

OBČINA POMAGA ŽE 24 ŠTUDENTOM

Tudi v tekočem študijskem letu Občina Moravske Toplice ostaja med tistimi lokalnimi skupnostmi, ki iz svojega proračuna namenijo znaten delež sredstev za štipendije študentom, ki imajo stalno bivališče na območju občine, tekoče napredujejo s povprečno oceno najmanj 7,5, so vsaj v 2. letniku in niso prejemniki drugih štipendij ali finančnih nadomestil. Skupaj s Pomursko izobraževalno fundacijo (PIF) je občina tudi letos razpisala štipendije za študente iz svoje občine. Čeprav je bilo kar 35 vlog, je stroge pogoje za štipendijo izpolnilo 24 študentov, ki bodo v povprečju prejeli okrog sto evrov štipendije. V minulem študijskem letu je s štipendijo Občine Moravske Toplice študiralo 17 študentov.

Kot je župan Franc Cipot povedal ob sprejemu za občinske štipendiste, ki je sovpadal s podpisom letnih pogodb o štipendiranju, imajo le izobraženi ljudje z veliko idejami in kreativnostjo možnost za zaposlitev. Priložnost in izziv zanje, kakor za regijo kot celoto, je tudi razvojni zakon o Pomurju, je spomnil zbrane. Leto 2009 je bilo, kar zadeva področje izobraževanja občanov, zelo uspešno, saj smo v občini bogatejši za kar štiri doktorje znanosti. To pa je jasen dokaz, da zmoremo in znamo tudi v tem okolju, ki je bilo nekoč izrazito kmetijsko, sedaj pa se po zaslugi mladih uspešno razvija v smeri znanstveno-raziskovalnega dela. O zaposlitvenih možnostih v družbi Terme Sončni park Vivat je spregovoril Geza Šanc, direktor term Vivat in gostitelj sprejema. Dr. Mitja Slavinec, predsednik PIF-a, pa je mlade posebej opozoril na troje stvari: diplomu, izkušnje in poznanstva. Prva je pogoj, da sploh lahko začnemo s poklicno potjo, izkušnje nas

delajo pri delu uspešne, poznanstva pa nam marsikatero delo olajšajo. Pohvalil je pripravljenost občine, da sodeluje pri projektu štipendiranja, oziroma župana, ki zna o tem prepričati tudi svetnike.

Geza Grabar

V študijskem letu 2009/2010 bodo štipendijo prejeli: Zala Nabergoj (Moravske Toplice, Fakulteta za družbene vede Lj), Nina Dimic (Noršinci, Pravna fakulteta Mb), Nataša Gjura (Bogojina, Filozofska fakulteta Mb), Mitja Peček (Suh Vrh, Fakulteta za družbene vede Lj), Anja Lehar (Andrejci, Zdravstvena fakulteta Lj), Barbara Vogrinčič (Filovci, Pedagoška fakulteta Lj), Mihael Puhan (Bogojina, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Mb), Peter Lončar (Noršinci, Šolski center Velenje), Gregor Panker (Moravske Toplice, Ekonomska

Občina Moravske Toplice objavlja na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94 in 22/00), 4. člena Pravilnika o financiranju in sofinanciranju programov kulturnih društev in kulturnih projektov iz proračuna Občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 29/2002) in Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2010 (Uradni list RS, št. 110/2009)

JAVNI RAZPIS

ZBIRANJA PREDLOGOV PROGRAMOV KULTURNIH DRUŠTEV IN KULTURNIH PROJEKTOV, KI JIH BO V LETU 2010 SOFINANCIRALA OBČINA MORAVSKE TOPLICE

1. **Predmet razpisa je sofinanciranje naslednjih vsebin:**

- dejavnost registriranih kulturnih društev in njihovih sekcij, kulturna dejavnost v drugih društvih, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano tudi kulturno dejavnost,
- kulturna dejavnost predšolske, osnovnošolske in srednješolske populacije ter kulturna dejavnost študentov – vse le v delu, ki presega šolske vzgojno izobraževalne programe,
- udeležba na območnih, medobmočnih, državnih srečanjih in mednarodnih prireditvah,
- izobraževanje strokovnih kadrov za vodenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti,
- kulturne prireditve in akcije,
- drugi programi, ki dokažejo vsebinsko učinkovitost.

2. **Višina sredstev razpisa:** 12.230,00 EUR

3. **Pogoji sofinanciranja:** Na javni razpis se lahko prijavijo kulturna društva, zveze kulturnih društev, ki jih ustanovijo društva, zavodi, skladi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju kulture, javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja in posamezni avtorji, ki s svojim dosedanjim delom izkazujejo pričakovano kakovost ali predložijo osnutek projekta, ki zagotavlja ustrezno kakovost, ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Moravske Toplice,
- da so registrirani za opravljanje programov na področju kulture, da s svojim dosedanjim delom izkazujejo pričakovano kakovost,
- da imajo zagotovljene materialne, kadrovske in organizacijske možnosti za uresničitev načrtovanih aktivnosti na področju kulture,
- društva, da imajo urejeno evidenco o članstvu, plačani članarini in ostalo dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih in so registrirana vsaj eno leto,
- da Občinski upravi vsako leto redno dostavljajo poročila o realizaciji programov, poslovno poročilo za preteklo leto,

poročila o doseženih uspehih na občinskih, regionalnih in državnih tekmovanjih, če se jih udeležijo, ter načrt aktivnosti za prihodnje leto,

- posamezni avtorji dostavijo osnutek projekta, ki zagotavlja ustrezno kakovost.

4. **Vsebina vloge:** Predlogi morajo biti podani na ustreznih prijavnih obrazcih iz razpisne dokumentacije, ki jo dobite ves čas razpisa v času uradnih ur v vložišču Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice in na spletni strani Občine Moravske Toplice www.moravske-toplice.si

5. **Rok in način prijave:** Pisne prijave na originalnih obrazcih morate poslati najkasneje do 29. aprila 2010 na naslov Občina Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice v zaprtih ovojnica s svojim naslovom in s pripisom »Javni razpis KULTURA 2010 – NE ODPIRAJ«. Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo prijave na pošti s priporočeno pošiljko ali do 12.00 ure v vložišču Občine Moravske Toplice.

6. **Obračunava vlog:** Pravočasno prispele in popolne prijave bodo vrednotene na osnovi pogojev in meril za vrednotenje programov kulturnih društev in kulturnih projektov, ki se financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Občine Moravske Toplice. Ponudniki bodo o izidu razpisa obveščeni v roku 8 dni po sprejeti odločitvi komisije. Z izvajalci kulturnih programov in projektov bo župan Občine Moravske Toplice sklenil pogodbe o sofinanciranju.

7. **Informiranje kandidatov:** Informacije in navodila za sodelovanje pri razpisu dobijo kandidati na Občini Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice.

Kontaktna oseba: Majda Lipič Prosič, telefon 02 / 538 15 12, vsak delovni dan od 8. do 13. ure.

Številka: 430-00003/2010-1

Moravske Toplice, 05. 02. 2010

OBČINA MORAVSKE TOPLICE

fakulteta Lj), Veronika Balajc (Selo, Filozofska fakulteta Mb), Janja Brunec (Lukačevci, Fakulteta za zdravstvene vede Maribor), Jasmina Ošljaj (Filovci, Ekonomska fakulteta Mb), Sebastjan Gornjec (Martjanci, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Mb), Doris Horvat (Sebeborci, Univerza v Gradcu v Avstriji), Denis Furek (Fokovci, Filozofska fakulteta Mb), Simona Horvat (Moravske Toplice, Filozofska fakulteta Mb), Tomaž Bojnec (Filovci, Fakulteta za arhitekturo na Dunaju), Valentina Rogač (Martjanci, Filozofska fakulteta Mb), Janja Jozelj (Sebeborci, Pedagoška fakulteta Mb), Nataša Rocner (Sebeborci, Fakulteta za upravo Lj), Emanuela Ošljaj (Filovci, Fakulteta za varnostne vede Lj), Benjamin Puhan (Boğojina, Filozofska fakulteta Mb), Mitja Horvat (Ratkovci, Ekonomsko poslovna fakulteta Mb), Tadeja Vinko (Mlajtinci, Fakulteta za naravoslovje in matematiko Mb).

VARNI IN VIDNI V PROMETU

Največja skrb vseh nas odraslih je vsekakor otrok, pa naj bo doma, v vrtcu ali šoli. Na vsakem koraku moramo poskrbeti, da se bodo otroci počutili varne. Ker naši otroci prihajajo v vrtec peš, z avtobusi, s kolesi in avtomobili, smo se odločili, da bomo posvetili nekaj časa tudi varnosti v cestnem prometu, saj so otroci vsakodnevno izpostavljeni prometu in njegovim »pastem«. Delavke našega vrtca smo si zadale, da bomo otroke seznanile z varnim vedenjem, da se naučijo varno živeti in ravnati v prometu. Z otroki gremo velikokrat na sprehod, kjer opazujemo promet. Ugotavljamo, kateri voznik vozi mimo nas pravilno in kateri ne. Otroci so postali zelo pozorni na prehitre voznike in zelo kritični do njih.

Ko smo se o prometu dodobra seznanili, smo v goste povabili policista Marjana, ki je otrokom povedal, kaj moramo vsi skupaj narediti, da bomo varni v prometu, pa naj bo to podnevi ali ponoči. Povedal jim je tudi nekaj o prehodu za pešce, kdaj moramo hoditi po levi in kdaj po desni strani, pa tudi o semaforju in vožnji v avtomobilu. Otroci so mu zelo pozorno prisluhnili in se od njega veliko naučili, kar je bil tudi naš namen.

Ker prihaja veliko otrok v vrtec še v temi, smo se delavke našega vrtca odločile, da bomo izvedle večerni sprehod s starši in njihovimi otroki. Vsem skupaj smo želele pokazati, kako pomembno je, da imamo v temi kresničke, varnostne brezrokavnike ali kakršno drugo odsevno telo. Našemu povabilu se je odzvala večina staršev s svojimi otroki, česar smo bile zelo vesele. K sodelovanju smo povabile tudi policista Marjana in tako smo skupnimi močmi izvedli akcijo »Varni in vidni v prometu«.

li. Tisti, ki smo pešočili, smo bili najprej brez odsevnikov, drugič pa smo si jih naredili. Tako so vsi, ki so bili v avtomobilih, videli, kakšna razlika je biti »osvetljen« oz. biti »temen« na cesti ponoči. Nato sta se skupini zamenjali, tako da se je tudi druga skupina prepričala, kako pomembno je biti »osvetljen«, ko si na večernem sprehodu na cesti. Na sprehodu pa nismo bili sami. Policist Marjan nas je spremljal s svojim vozilom ves čas našega sprehoda, tako da smo se ob njegovi prisotnosti počutili še bolj varno.

Po končanem sprehodu, smo se vsi skupaj zbrali v vrtcu in se pogovarjali o tem, ali smo se iz današnjega večernega sprehoda kaj naučili. Vsi starši so bili enotnega mnenja, da je bil večer koristen, tako za otroke kakor tudi za nas odrasle, saj se do zdaj nekateri starši niti zavedali niso, kako pomembno je biti ponoči na cesti osvetljen. Policist Marjan in tudi delavke našega vrtca smo se prepričali, da

Preden smo šli na večerni sprehod, smo nekaj besed spregovorili vzgojiteljice in policist Marjan. Povedal nam je, kako moramo poskrbeti za varnost svojih otrok, ko se vozijo v avtomobilu ali ko smo z njimi na sprehodu. Otrokom je razdelil tudi odsevne trakove, kar bo dodatno pripomoglo k varnosti.

Starše in njihove otroke smo razdelili v dve skupini. Ena skupina se je po cesti odpravila peš, druga skupina pa se je mimo prve skupine vozila z avtomobi-

našim staršem ni vseeno za svoje otroke. To dokazuje množična udeležba na našem večernem sprehodu.

Upajmo le, da bo današnja akcija »Varni in vidni v prometu« pripomogla k temu, da se bo na cesti dogajalo čim manj nesreč, v katerih bi bili žrtve naši najmlajši. Skupni dogovor vseh, ki smo se udeležili večernega sprehoda, je: **NIKOLI BREZ ODSEVNIKOV NA VEČERNI SPREHOD!**

Bernarda Koroša Pantovič in Tea Varga, vzgojiteljici

PETDESET LET DVOJEZIČNEGA ŠOLSTVA

Konec novembra 2009 smo praznovali pomembno obletnico: 50 let dvojezičnega šolstva. Osrednja proslava je bila v gledališki in koncertni dvorani v Lendavi, kamor smo bile povabljene vse delavke, ki delamo v dvojezičnem vrtcu Prosenjakovci in druge delavke našega zavoda, ki so kakor koli povezane z dvojezičnostjo. Proslavo je s svojo prisotnostjo počastil tudi predsednik države Danilo Türk, ki je bil slavnostni govornik.

Smo edina dvojezična enota v zavodu Vrtci Občine Moravske Toplice, a kljub temu pomemben člen našega zavoda. Otroci se že zgodaj srečujejo z jezikom, ki ni njihov materin jezik, a je jezik v njihovem okolju in življenju živo prisoten. Tudi v naši enoti se otroci učijo dveh jezikov, tako slovenskega kakor tudi madžarskega. Veliko otrok prihaja iz mešanih zakonov, tako da jim noben jezik ne dela težav. A vsepovsod ni tako. Nekateri otroci slišijo prve besede nematerne jezika šele v vrtcu in ko odhajajo iz vrtca v šolo, že lahko komunicirajo v obeh jezikih enakovredno. To pa je za vse delavce, ki delamo na dvojezičnem področju, največji uspeh in nagrada.

Skoki vseh teh 50 let se je dvojezičnost spreminjala in to na bolje. Nekoč je delala v oddelku le ena vzgojiteljica, ki je govorila oba jezika, kar je povzročalo nemalo težav pri vzgoji. Danes temu ni tako. V oddelku sva dve vzgojiteljici (po načelu 1 človek, 1 jezik), kar pomeni, da govori ena samo v slovenskem jeziku, druga pa samo v madžarskem jeziku. Tako otroci hitreje spoznavajo nematerin jezik, kar jih bogati in plemeniti.

Delavke, ki smo zaposlene v dvojezični enoti Prosenjakovci, odgovorno načrtujemo dejavnosti, ki pripomorejo k zavesti otrok o sobivanju dveh narodov, dveh jezikov in dveh kultur. In to bomo počele tudi v bodoče, saj se vse skupaj zavedamo, kako pomembno in odgovorno delo nam je zaupano.

Bernarda Koroša Pantovič in Tea Varga, vzgojiteljici

OB PUSTU ...

Pustni čas je čas, ko se svet postavi na glavo, ko je vzdušje prepuščeno domišljiji, kreativnosti in inovativnosti ljudi, ki si naredijo maske.

Točnega podatka o tem, kdaj so ljudje začeli pustovati, ni, gotovo pa navada šemljenja sega daleč v predkrščanski čas. Takrat so naši predniki praznovali obdobje ponovnega obujanja narave, na drugi strani pa odhajanja zime. Tudi krščanstvo je videlo, da mora ta čas spoštovati in nadaljevati, čeprav je pust izrazito poganski praznik. Beseda pust izvira iz besede »meso-pust«, kar pomeni pustiti meso. Po čezmernem uživanju dobrot je nastopilo postno obdobje, ki je trajalo vse do velike noči.

Med največjimi karnevali v Sloveniji je vsekakor karneval v Cerknici in pa gotovo na Ptujju. Tam je doma tudi naša najbolj znana maska – kurent. V tujini so najbolj znani karnevali v Benetkah, Kölnu in seveda v Riu de Janeiru.

Dan, ko se oblečemo v »maškare«, je poln pričakovanj tudi za naše male malčke. Takrat postanejo del sveta, ki ga tako občudujemo, postanejo enaki svojim največjim junakom. Naši mali sončki postanejo indijanci, kavboji, levi, miške, muce, klovn, vile, rožice, Pika Nogavičke ... Domišljija njih in nas odrasle ponese daleč v sanjski svet.

Čaroben svet, ki nam ga ponuja pust, smo tudi letos v vrtcu obeležili že veliko prej. Tako smo se ustvarjalno lotili krašenja naših igralnic. Seveda smo se ob tem zelo zabavali. Ob plesu so naše igralnice postale prava karnevalska prizorišča. Tudi slišati je bilo tako ... To je čas veselja, barv, pisanih obrazov ... Ko smo k temu dodali še obvezen dodatek vsake zabave naših malčkov – balone, je bilo veselje nepopisno, tisto, ki ga lahko vidiš in najdeš samo na obrazih teh naših malčkov.

Težko bi našla besede, s katerimi bi lahko opisala njihovo zavzetost pri izdelavi mask. Prepustijo se sanjskemu in pravljicnemu svetu in pri tem veselo klepetajo. Odločeni so, da je sanjski svet resničen in na dosegu roke. Odrasli se premalokrat spustimo v ta svet ... Veliko bi se naučili.

Tudi letos smo se zaposleni in otroci odločili, da se bomo pokazali. Seveda je lepo, da nas takrat vidijo. Mi smo tista radovedna nasmejana bitja, ki se namaskirani sprehajamo po kraju. Z iskrico v očeh se naši otroci ozirajo in upajo, da si jih ogledajo predvsem tisti, ki jih imajo najraje. Nasmeh in sreča, ki jo ob tem vidiš v očeh majhnega otroka, je nekaj, kar je v bistvu neopisljivo.

Pust je dan, ko smo si otroci in odrasli pravzaprav najbližje. Takrat si tudi mi, odrasli, dovolimo, da na plan stopi otrok v nas samih. Otrokom to ogromno pomeni. In ko pridejo domov iz vrtca? Objemite vašega »indijančka« in se nasmehnite.

Tudi po tem si ga bo vaš otrok zapomnil za vse življenje!

Sabina Majerič, vzgojiteljica

Tešanovci

DR. CVETKA GRAŠIČ KUHAR JE PREDAVALA O RAKU

Doktorica znanosti Cvetka Grašič Kuhar, dr. med., rojena v Tešanovcih, zaposlena na Onkološkem inštitutu KC Ljubljana, je izpolnila obljubo, ki jo je dala ob županovem sprejemu štirih doktorjev znanosti in v decembru pripravila predavanje o preventivi in zgodnjem odkrivanju raka, o področju, v katerega je vpeta tako poklicno kakor z znanstveno-raziskovalnim delom. Pred polno dvorano vaško-gasilskega doma v Tešanovcih je v zanimivem predavanju nanizala številna dejstva o tej najbolj razširjeni bolezni sodobnega sveta, katere število strmo narašča.

Številke so naravnost zastrašujoče: na leto v Sloveniji za različnimi vrstami raka zboli več kot 11 tisoč ljudi, približno polovica jih umre. V Pomurju je delež odkritih rakavih bolnikov še večji, saj njihovo število na letni ravni presega 800. Na 100 tisoč prebivalcev jih v Pomurju zboli 643, slovensko povprečje pa je 512 novih bolnikov.

Pri moških so najpogostejše oblike rak na pljučih, navaja predavateljica, sledijo rak na prostati, koži in debelem črevesu, pri ženskah pa sta najbolj razširjeni obliki rak dojke in kože. Kot glavni vzroki za nastanek raka so starost, dedni dejavniki ter razvade in okolje; daleč največji povzročitelj raka pa je tobak, sledijo virusi, kronična vnetja, ne kaže pa spregledati niti drugih faktorjev, kot so prekomerna telesna teža, uživanje alkohola, prekomerno zaužitje rdečega mesa ter slaba fizična aktivnost.

Med programi za zgodnje odkrivanje raka se od leta 2003 za žensko populacijo v starosti od 20 do 64 let izvaja program ZORA (zgodnje odkrivanje raka na materničnem vratu), od lani za oba spola v starosti od 50. do 69. leta program SVIT (zgodnje odkrivanje raka na debelem črevesju), od letos pa se za ženske v starosti od 50. do 69. leta v nekaterih okoljih že izvaja program DORA (zgodnje odkrivanje raka na dojkah). Ker se bo omenjeni presejalni program v naši regiji izvajal šele čez nekaj let, jih je večina v dvorani izrazila željo, da bi se program zanje začel izvajati dislocirano, torej v Ljubljani, kjer ga že izvajajo. Ker za rakom na dojki v Sloveniji po podatkih iz leta 2006 na leto zboli 1.200 žensk (400 jih umre), je zgodnje odkrivanje raka za zmanjšanje umrljivosti odločilnega pomena. Da bi bil omenjeni presejalni test učinkovit za celotno žensko populacijo, bi se vabilu na pregled moralo odzvati vsaj 70 % vabljenih. Med možnostmi za preprečevanje omenjene bolezni v bližnji prihodnosti pa je predavateljica omenila tudi vakcinacijo.

Številna vprašanja poslušalk in poslušalcev v dvorani potrjujejo, da ostaja skrb za zdravje najpomembnejša vrednota slehernega človeka. Zato bi se morala zdravstvena predavanja čez zimo nadaljevati.

Geza Grabar

GLASBENA DELAVNICA V VIVATU

Odlična vpetost zavoda Vrtci Občine Moravske Toplice v okolje, v katerem deluje kar šest njegovih enot, se potrjuje tudi s številnimi prireditvami, zlasti s tistimi, v katerih sodelujejo tudi starši ali drugi bližnji svojci otrok. Tovrstnih prireditev je bilo zlasti veliko med božično-novoletnimi prazniki, več se jih je zvrstilo tudi kmalu po njih. Zelo dobro je bila obiskana otroška delavnica v prostorih hotela Vivat. Hotel vrtcu že po tradiciji med letom nesebično nudi prostore za njegove aktivnosti.

V okviru otroške glasbene delavnice v restavraciji hotela so se uvodoma predstavile štiri glasbene in plesne skupine iz različnih enot vrtcev; v delavnici, ki je sledila, pa so se mladi s svojimi starši učili novih plesnih točk, prav tako so izdelovali tudi rekvizite za svoj nastop.

Kot sklepno dejanje tudi tokratnih brezplačnih delavnic je bil skupni nastop vseh udeležencev. Z njimi si v vrtcu prizadevajo za kar najbolj kreativen razvoj svojih varovancev, da pa bi bil ta pristop kar najbolj spontan, vanje vključijo tudi starše otrok in njihove bližnje.

Tešanovci BOŽIČNI KONCERT BINKOŠTNE CERKVE

V krog tistih, ki si na svoj način prizadevajo dvigniti duhovno raven občanov oziroma skrbijo za njihovo duhovno rast, spada tudi mariborska Binkoštna cerkev Emanuel – hišna skupina Tešanovci. Ta se sicer pri Fickovih na tematskih večerih redno sestaja vsak torek. Skupina dobrih desetih vernikov iz Tešanev in okoliških krajev – vlogo vodje že nekaj let prizadevno opravljajo zakonca Simona in Bojan Ficko ter Jelka Seredi iz Mlajtinec – je v lanskem letu pripravila dva glasbena koncerta v dvorani vaško-gasilskega doma: prvi, koncert duhovnih in prekmurskih ter slovenskih ljudskih in ponarodelih pesmi, je bil junija, drugi, koncert božičnih pesmi, pa tik pred božičnimi prazniki. S tem je skupina omenjene cerkve dodobra popestrila tudi kulturno dogajanje v kraju in okolici.

Kot sta na koncu božičnega koncerta zadovoljno dejala Simona in Bojan, je oba koncerta pripravila odlična glasbeno-pevska skupina Marinata iz Binkoštna cerkve v Nuskovi, ki jo vodi Nada Vouri; na drugem koncertu so kot gostje nastopili tudi člani tešanske hišne skupine, kar je bila za vse nastopajoče bogata in lepa izkušnja. Božični koncert naj bi postal tradicionalen, povabili pa bi radi tudi pevske zборе drugih cerkva ter s tem še bolj prepletli skupno sporočilo vseh krščanskih cerkva: vera v Jezusa kot našega odrešitelja. Dogajanje so popestrili še z ustvarjalno otroško delavnico. Vodili sta jo Tončka Šeruga in Urška Pintarič, članici mednarodne misije (CEF) za evangelizacijo otrok.

POHODI PO GORIČKEM

Goričko društvo za lepše vütro s sedežem pri Gradu se je v minulih letih proslavilo kot nosilec številnih odmevnih projektov, povezanih z naravo, etnografijo in kulturnim izročilom Goričkega. Pred pričetkom pohodov v letošnjem letu je izdalo Izkaznico pohodnika/pohodnice po Goričkem v letu 2010. V njej je v časovnem zaporedju navedenih 35 različnih pohodov; 33 so jih uvrstili v konkurenco, dva sta ostala kot rezervna termina.

Pohodniki, ki bodo uspešno prehodili vsaj deset vpisanih pohodov na predpisani način in to dokazali z zbranimi žigi organizatorjev, si bodo prislužili posebno priznanje in simbolično nagrado. Če se namreč udeležite obeh pohodov, ki sta vpisana pod isto številko, se upošteva, da je opravljen le en pohod.

Jože Rituper iz Pečarovec je za dvig popularizacije pohodov podal idejo, Janez Škalič iz Sela pa je izkaznico oblikoval in opravil tudi njeno fizično izvedbo. Sogovornika pravita, da z združitvijo pohodov pod eno streho želijo v društvu izvajalcem teh vse bolj priljubljenih oblik rekreacije omogočiti čim večjo udeležbo pa tudi popularizacijo posameznih pohodnih prireditev. Po nekaterih podatkih je na Goričkem že več kot 50 različnih pohodov, v izkaznico pohodov po Goričkem pa so vključili organizatorje tistih pohodov, ki se želijo na takšen način še bolj promovirati.

Iz naše občine se med izbrane pohode po Goričkem uvrščajo skoraj vse pohodne prireditve: Blažev pohod v Bogojini (30. januar), Prešernov pohod v Tešanovcih (6. februar), Pohod po Sladki poti v Ivanjševcih (7. marec), Velikonočni pohod v Fokovcih (5. april), Ivanocyjev pohod v Ivanovcih (28. avgust), Pohod Gostilne Marič v Sebeborcih (4. september), Pohod po poteh kulturne dediščine v Bogojini (11. september), Miklavžev pohod v Selu (18. november) in Štefanov pohod v Vučji Gomili (26. december).

SREČANJA STAREJŠIH OBČANOV – Vodstva vaških in krajevnih skupnosti so tudi pred koncem lanskega leta pripravila številna srečanja starejših občanov. Enajst starejših občanov Mlajtinec in Lukačevca (od 22 povabljenih) je preživelo prijetno popoldne v lokalu v Moravskih Toplicah. »Ob tej priložnosti smo tudi čestitali najstarejšima vaščankama Mariji Činč in Kristini Cipot, ki sta v letu 2009 dopolnili 90 let in ju posebej obdarili (slednjo smo zaradi bolezni obiskali na domu),« je sporočila predsednica krajevnega odbora Vesna Zadravec. (L. S.)

Obsežne seizmične meritve na Filovskem polju **JE NAŠE OBMOČJE BOGATO Z NAFTA ALI PLINOM?**

Do sredine decembra so se tudi na širšem območju naše občine oziroma z zadnjo fazo raziskav v okolici Sela, Čikečke vasi, Prosenjakovec in Pordašinec končale obsežne seizmične meritve, s katerimi je lendavska podružnica podjetja NemmoCo Slovenia Co iskalo morebitna nahajališča ogljikovodikov, torej nafto in zemeljski plin.

Kot je povedal Jože Hozjan, direktor slovenskega NemmoCo (podjetje je v lasti Ascent Resources PLC, London), so tokratne tridimenzionalne seizmične meritve ob pomoči domačih in tujih partnerjev izvajali na kar 200 kvadratnih kilometrov velikem območju, ki ga niso brez razloga poimenovali Filovsko polje. Priprave so se začele že v letu 2008, neposredno pa so dela izvajali zadnje tri mesece. Pred tem so podobne meritve opravili tudi na Petišovskem polju, ki je vključevalo tudi manjši del sosednjega, madžarskega teritorija. Raziskovalni projekt bi se morda lahko že drugo leto razširil tudi na preostali del Goriškega, kjer ima NemmoCo prav tako interes za podobne raziskave.

Praktično polovico vzhodnega dela naše občine, ob tem pa še velik del občin Kobilje, Dobrovnik, Turnišče in Beltinci, je bilo mrežno razdeljeno z električnimi kablji. vzdolžne in prečne linije so potekale v medsebojni razdalji 400 metrov. Na kable so na razdalji 50 metrov priključili geofone za sprejem signalov iz globine do 5000 metrov. Vrtine, globoke od tri do deset metrov, so uporabljali za ustvarjanje signalov s pomočjo eksploziva, za umetno ustvarjanje tresljajev pa so uporabili posebne vibracijske stroje, kar 30 ton težka specialna vozila, opremljena z najsodobnejšo tehnologijo. Meritve in fizično položitev kablov z geofoni je opravilo madžarsko podjetje AGS z okrog 150 ljudmi v izmeni. Ker meritve oziroma ustvarjanje signalov povzročajo precej vibracij, so se pri svojem delu izognili strnjenim naseljem in so dela prenesli na nenaseljena območja.

Na naše vprašanje, ali že kakšni pokazatelji potrjujejo, da so v globinah na območju meritev zaloge nafte ali plina, je Hozjan dejal, da bo to dokončno znano pozno spomladi, saj izvajanje seizmičnih meritev predstavlja le tretjino dela. Druga tretjina odpade na skrbno obdelavo podatkov, ki jih izvajajo za to usposobljeni geologi in geofiziki, zadnje pa ocenitev rezultatov ter določitev lokacij zalog ogljikovodikov. Je pa za Lipnico potrdil, da so strukture na nekaterih predelih bogatejše od drugih, saj je služba za nadzor spremljanja kakovosti signalov ugotovila, da je njihova kvaliteta pretežno dobra. Rezultati bodo predstavljeni pozno spomladi, morda kar v Filovcih, je povedal Hozjan.

Zakaj je bilo središče meritev okolica Filovec, starejšim občanom ni potrebno posebej pojasnjevati, saj so prav v tem kraju že daljnjega leta 1956 pri vrtnanju naleteli na plinsko polje, kar je imelo za posledico zelo omejevalne ukrepe za krajane.

Ob koncu meritev se Hozjan v imenu izvajalca zahvaljuje vsem občanom naše občine za razumevanje in kooperativnost ter se opravičuje za morebitne nevšečnosti, ki jim jih je povzročila fizična izvedba meritev.

ŠINKECOVI, SAMBTOVI IN VÖRÖŠEVI TUDI LETOS Z LICENCAMI

Da je ob govedoreji oziroma prireji mleka pomembna panoga v živinoreji tudi prašičereja, dokazujejo vsakoletne licence, ki si jih za tekoče leto pridobijo tudi rejci prašičev iz naše občine.

Na tradicionalnem 12. Antonovem srečanju rejcev prašičev Slovenije v Cerkvjenjaku v Slovenskih goricah so podelili licence za leto 2010 strokovnim službam in rejcem za različne statuse rej: vzrejnim središčem, razmnoževalnim in pitovnim

Tečaj za predelovalce mesa

TUDI LETOS PRI PASSEROVIH

Čeprav po novem Zakonu o kmetijstvu (Ur. l. RS 45/2008) za odprtje različnih oblik dopolnilnih dejavnosti na kmetijah ni več pogoj opravljeni tečaj oziroma pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije, kmetijske svetovalke za dom, družino in dopolnilne dejavnosti KGZ Murska Sobota tudi letošnjo zimo nadaljujejo z ustaljeno prakso tečajev. Z ocenjevanjem mesnih izdelkov prekmurske šunke, prleške tünke, domačih salam in klobas ... vsakega od tečajnikov, ki bo v začetku marca na vino-toču Vinarium Puhan v Bogojini, se bo končal letošnji 30-urni tečaj predelovalec/predelovalka mesa.

Kot je povedala kmetijska svetovalka za dom, družino in dopolnilne dejavnosti Frančka Lebarič, ki je tečaj s to vsebino skupaj s sodelavkami pripravila letos, ga je od leta 2005, ko so pripravili prvi tovrstni tečaj – tedaj še za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije kot enega od pogojev za registriranje dopolnilne dejavnosti predelave mesa na kmetijah – uspešno zaključilo blizu 60 slušateljev. Tokrat jih je sodelovalo osem z obeh bregov Mure. Vsebinska zasnova tečajev se ni razlikovala od zasnove prejšnjih let. Teoretičnemu delu, v katerem so pri spoznavanju tehnologij pri izdelavi mesnih izdelkov, zakonodaje, dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, trženju in komuniciranju s kupci sodelovali Igor Kustec, živilski tehnolog MIR Gornja Radgona, Milena Kulovec in Gabrijela Salobir-Vilar (KGZS) ter Damjan Jerič (KGZ Murska Sobota), je sledil praktični del. Praktične prikaze razseka svinjskih polovic, obdelave svinjskega stegna za prekmursko šunko in prleško tünko, obdelave svinjskega pleča in priprave rolance je Igor Kustec tudi letos opravil v prostorih za predelavo mesa na kmetiji Passero v Tešanovcih. Pri tem mu je bil v veliko pomoč

Drago Passero, ki kot izučeni mesar izdeluje številne domače mesnine za potrebe vinotoča, ki ga imata z ženo Nado že od sredine 90. let na bližnjem Jelovškovem bregu.

Lebaričeva pravi, da se zanimanje za tovrstne tečaje – tudi za peko v krušni peči, predelavo mleka in sadja – kljub spremenjeni zakonodaji ni zmanjšalo. Ljudje se v zimskem času radi izobražujejo in poslušajo novice, vedoč, da se ne učijo za potrdilo, pač pa za sebe in za svoje uspešnejše vsakdanje delo.

farmam ter osemenjevalnim središčem, pripustnim postajam, rejcem in vzrejnim središčem krškopoljskega prašiča in vzorčnim kmetijam.

Hlev Valerije Šinček (prej Alojza Berdena) iz Filovec ima tudi letos status vzrejnega središča. Štefan Sambt iz Lukačevca in Jožef Vöröš iz Mlajtinec pa sta tudi za leto 2009 izpolnila pogoje za pripustne postaje.

Moravske Toplice Községi MNÖK

VISSZATEKINTÉS AZ ELMÚLT ÉVRE

Elmúlt egy esztendő, amelyet a Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség egy szokásos és átlagos évnék könyvelhet el.

A Moravske Toplice Községi MNÖK a 2009-es évben sem váltalt kevesebbet, mint az előző években. Elsőként arra koncentráltunk, hogy a közösség kötelező feladatellátása javuljon, de legalábbis az elmúlt évek szintjén maradjon, így tehát támogatásban részesítettük a közösségben tevékenykedő kétnyelvű iskolát, óvodát, falvakat és egyesületeket.

Egy kis probléma merült fel a pártosfalvi kétnyelvű iskola finanszírozásánál, de remélem, hogy az idei évben ez is el fog rendeződni.

A gazdaság terén is sikerült előre lépünk, hiszen találtunk egy mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó befektetőt, amely az egykori textilgyár területén üzemeltett egy korszerű mezőgazdasági boltot, hamarosan pedig üzemanyagtöltő-állomással és élelmiszerboltal lehetünk gazdagabbak, emelett a jövőben különböző silókat, szárítóüzemet is szeretnének létesíteni.

Számunkra nagy eredmény, hogy végre megvalósulhat több éves álmunk, hiszen az illetékesek átadják a pártosfalvi laktanyát az idősek polgárok céljaira.

A református lelkészpár lakásproblémájáról elmondhatom, hogy ez is megoldódott, először a védelmi miniszterium csak bérbé adta a lakást, de nemsokára majd a mi tulajdonunkat képezi.

A szentlászlói biogázerművel kapcsolatban pedig jelenleg csak a magyar nagykövetség segíthet.

Tisztelt polgárok!

A Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség Tanácsa tisztában van abban, hogy egy nyugott és élhetőbb közösség megteremtéséhez, még sok és kemény munkára van szükség.

Remélem, hogy terveink a 2010-es évben megvalósulnak, mert ez újra életbe lendítheti az egész közösséget.

Így a 2010-es évbe lassú, de biztos lépésekkel megyünk előre.

Vörös Tibor, a Moravske Toplice Községi MNÖK elnöke

MEGLÁTOGATOTT BENNÜNKET AZ ÚJ MAGYAR NAGYKÖVET

A Magyar Köztársaság új szlovéniai nagykövete, dr. Szent-Iványi István úr, február harmadikán megtekintette a szentlászlói biogázerművet és tájékozódott az itt élő magyar ajkú lakosság életéről.

A Moravske Toplice Községi MNÖK elnöke, Vörös Tibor elégedetlenségét fejezte ki az előző magyar nagykövet, Cukor József munkájára, aki nem teljesítette országa képviselői az itt élő magyarság iránt.

A MNÖK elnöke reménykedik abban, hogy dr. Szent-Iványi István úr, az új nagykövet, fel tudja majd térképezni, hogy Goricskón is élnek magyarok.

Pártosfalvi óvoda

»MEGÜNNEPELTÜK A KÉTNYELVŰ OKTATÁS 50. ÉVFORDULÓJÁT«

Pénteken, 2009. november 27-én jelentős eseményt ünnepeltünk meg, és pedíg a kétnyelvű oktatás 50. évfordulóját. A központi ünnepségre a lendvai színház- és hangversenyteremben került sor, ahova meghívtak minden óvónót a pártosfalvi kétnyelvű óvodából, és intézetünk többi dolgozóját is, akik bármilyen módon kapcsolatban vannak a kétnyelvűséggel. Örömmel vettünk részt az ünnepségen, hiszen ez jelentős esemény mindannyiunk részére. Az ünnepséget a köztársasági elnök, Danilo Türk is megtisztelte jelenlétével, és ő volt az ünnepi szónok is.

A Moravske Toplice Község egyedüli kétnyelvű óvodája vagyunk, de ennek ellenére az intézet jelentős része. A gyerekek már korán találkoznak azzal a nyelvvél, amely nem anyanyelvük, de amely környezetükben és életükben mégis jelen van. Nálunk is a gyerekek két nyelvet tanulnak, a szlovént és a magyart. Sok gyerek vegyes házasságból érkezik, így az egyik nyelv sem jelent számára nehézséget. De nem így van ez mindenütt. Néhány gyerek a másik nyelvvél még csak az óvodában találkozik először, és amikor az óvodából az iskolába lép, már mindkét nyelven kommunikál. Ezt pedig mindannyian, akik a kétnyelvű területen dolgozunk, a legnagyobb sikernek és ajándéknak könyveljük el.

Az ötven év során a kétnyelvűség sok változáson ment keresztül, és pedíg egyre jobb lett. Valamikor csak egy óvónó dolgozott a tagozatban, aki „vegyesen” beszélt mindkét nyelvvél, ami sok nehézséget okozott a nevelésnél. Manapság ez nem így van. A tagozatban 2 óvónó van (1 ember – 1 nyelv), ami azt jelenti, hogy egyikük csak szlovénul, a másikuk pedig csak magyarul beszél. A gyerekek így könnyebben megismerik a másik nyelvvél, ami gazdagítja és nemesíti őket.

A pártosfalvi kétnyelvű egység dolgozói felelősségteljesen tervezzük meg a tevékenységeket, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyerekeknél kialakuljon a tudat arról, hogy két nép él egymás mellett, akik két nyelvvél beszélnek és két kultúrával bírnak. Ezt szeretnénk folytatni a jövőben is, hiszen mindannyian tudatában vagyunk annak, milyen jelentős és fontos küldetésre vállalkoztunk.

Lejegyezte:

Koroša Pantović Bernarda és Varga Tea óvónők

A fényképen balról jobbra: dr. Huszár János- ideiglenes ügyvivő, Vörös Tibor – a Moravske Toplice Községi MNÖK elnöke és dr. Szent-Iványi István – az új magyar nagykövet.

KEDVES KOMASSZONYAIM, KOMÁIM!

Puszillak benneteket ebben a rohanó világban, nem csak a szegénység és a gazdasági csőd rohan előre, hanem a napok és a hónapok is villámgyorsan múlnak. Alig hevertem ki a karácsonyi ünnepeket és az új évet, már itt a husajó kedd. Persze ne azt hidjétek, hogy influenzás vagyok, hanem anyagilag nehézzen megy az ajándékozás.

A Petimnek és a komáimnak erre a nagy ünnepre meglepetést készítetek, nem csak disznófejet főzök és fánkot sütök, hanem az ünnephez méltó ajándékkal is készülök. Ez így van rendjén, az ünnepet meg kell tartani és emlékezni kell a régi szép időkre.

A régi világbo farsangi bál szokot lenni, a legények csábították a lányokat, de mi menyecskék is szeretünk farsangi bálbo menni, úgy megpörgettek bennünket a táncba, hogy újból felviláglant bennünk menyecskékben a leánykori szép idők emléke, hát bizony így vót ez a régi szép időkbén. A bálók engedéjzve vótak, nem mind ma, hogy a hatalom tiltja. A politika attól fél, hogy a politikusok így ki lesznek rekesztve a szerelemből, azért hivatalosan letiltották a bálozást, bulizást.

Na, a Petim kapott egy szép farsangi kártyát. A Hegyi komájo legénybúcsúztatóra hívja! Írja, hogy megtalálta élete párját, így be kell fejezni a legényéletet, amelyet a falusi hagyomány és rend szerint akar megünnepelni, helyszíne pedig a falusi csárdo lesz. Na, mondom a Petinek, hogy ezt kihagyni nem szabad, el kell mennie a legény búcsúztatóra, ha törik, vagy szakad, akkor is ott kell lennie, megfelelő ajándékkal kell menni és persze a dalos kedv és a szerelmes szív sem hiányozhat ilyen bulin. Én meg szóltam a Treszka komasszonyomnak, hogy győjön el hozzám, hogy fosztunk egy kis tollat a dunyhábo, meg persze megbeszéljük a fris híreket, mi újság van a nagyvilágbo.

Nem csak az egyszerű halandó vállik és nőstül újból, hanem a nagyvilági politikusok is élvezik ezt az ősi hagyományt.

A komasszonyom hozott diós és mákos kalácsot kóstulóra, amit előttő nap sütött a kemencibe, én meg megkínáltam fánkke és főztem finom törökkavit, a kávíba lötyentettem egy kis szilva levet is, mer a nagymama azt szokta mondani, hogy a szilva leve elhajtja a házbú a gonosz szellemeket. Vígadtunk a komasszonyal, eldaloztuk a szokásos dalunkat: az a szép, akinek a szeme kék, meg hogy száz forintnak ötven a fele ... Erre csattan a konyhaajtó, belépett a Petim, akkora huzatott csinált, hogy az asztalról az összes tollat elszippantotta. Kérdem: hát Petim, mi történt hogy ilyen izgatottnak tűnsz? A válasz: az is vagyok, el is mesélem, ha meghalगतjátok. Válaszolunk Treszka komasszonyal: mond csak gyorsan mi történt a legénybúcsúztatón. A Petim mondja, a következő hölgyeim: jó éreztük magunkat, éppen a komáimnak olvastuk a legényélettől való búcsúztatót, ott tartottunk, hogy búcsúzó a legényéletemtől, nem kacsingatók a szép lányoknak és a menyecskéknek, minden percemet kis feleségemre szányom, mert őnála ezt mind megtalálom, házas ember leszek, a feleségemér mindent megteszek, senkivel róla nem osztozkodom, mert ezentúl a kis feleségem csak az én tulajdonom. Erre a szomszéd szobából hangossan dalolni kezdtek, ott bujkáltak az a legények és dalolták: Amig néktek feleségeitek lesznek, addig nekünk barátnőink mindig lesznek... Erre persze a házosemberek felháborodtak és gyors értekezlet formájában meghoztuk a következő határozatot. Kérjük a parlamenti képviselőnket, hogy itt a vegyeslakta területre be kell vezetni a legény adót, gyors eljárásban, negyventől hatvan évig, a bevételt a házasság és a páros élet szorgalmazó irodának kell szánni, amit ugyanúgy, gyors eljárásban meg kell alapítani és működtetni kell. Mondom: jaj, Petim, ilyen gyorsan nem szabad a vízét felkapni, a legények csak viccelődtek veletek, mire ő nekem: Zsófim, a határozatunkat gyorspostán elküldtük a képviselőnek, mi ma-

gunknak nősütünk, nem pedig a falu legényeinek, kielégítő feleségeket akarunk, Zsófi jobb félni mind megijedni! Erre a Treszka: Komasszonyaim, ne aggodjatok, ha a képviselő úrra van bízva, akkor egyhamar a legényadó nem lessz elfogadva, abba biztossak lehetünk, így tovább is marad a régi hagyományos falusi élet.

Üdvözlettel és tisztelettel Zsófi komasszony farsangi hangulatban!

KÖZELLEG MÁRCIUS 15- E, A MAGYAR NEMZET ÜNNEPE

Március 15-e az a nap, amelyre minden szlovéniai magyar büszke lehet.

Ezen a napon az 1848-49-es magyar forradalomra és szabadságharcra emlékezünk. Büszkék lehetünk a márciusi ifjak példaértékű cselekedetükre, amikor szembeálltak a hatalommal és senkitől-semmitől sem félve, a legkeményebb fegyverrel, csak a szavak erejével indultak harcba.

Március 15-e jelképpé vált, nemzetünk szabadságszeretetét, szabadság utáni vágyát fejezi ki, ezért benünket, szlovéniai magyarokat is az ünnep arra kötelez, hogy a hősök tiszteletére, adjuk tovább az emlékeinket, gondolkozásainkat, mert a felnövekvő nemzedék csak így értheti meg a forradalom eszméit.

A Moravske Toplice Magyar Nemzeti
Önigazgatási Közösség Tanácsa
szeretettel meghívja Önt

MÁRCIUS 15 –E, A MAGYAR NEMZETI ÜNNEP TISZTELETÉRE

rendezett községi ünnepi műsorra, amely 2010. március
13-án, szombaton 19 órakor lesz a pártosfalvi
kultúrotthonban.

Svet Madžarske narodne samoupravne skupnosti
Občine Moravske Toplice
Vas prisrčno vabi na svečanost v počastitev

15. MARCA, MADŽARSKEGA NARODNEGA PRAZNIKA,

ki bo v soboto, 13. marca 2010, ob 19. uri
v kulturnem domu v Prosenjakovcih.

PALETA RAZNOVRSTNIH PRIREDITEV V DECEMBRU

ŠESTI KRAJEVNI PRAZNIK V IVANOVCIH – Člani tamkajšnjega turistično-kulturnega in športnega društva so v sodelovanju z drugimi društvi pod konec leta pripravili tradicionalno srečanje krajanov in vseh, ki so z Ivanovci kakorkoli povezani. V dvorani vaško-gasilskega doma se je z namenom druženja in prijetnega preživljanja decembrskega nedeljskega popoldneva tudi tokrat zbralo staro in mlado. Najprej so se nasmejali ob komediji KUD Budinci o vojaškem življenju konec 80. let na obmejni karavli v Čepincih z naslovom *Lajoš na karavle*, kratkemu nagovoru predsednice glavnega organizatorja Angele Novak pa je sledilo neformalno druženje s pogostitvijo.

Ker sodoben način življenja, vezan na uporabo mobilnih telefonov, interneta in drugih komunikacijskih sredstev, skorajda ne omogoča več neposrednega osebnega stika med ljudmi, so takšne in podobne zamisli organizatorjev več kot hvale vredne, takšen stik pa je prvi korak k enotnosti med krajanji in zagotovilo za uspešno skupno izvedbo najrazličnejših programov. Z njim ne bo pogovorno rasel samo kraj, pač pa tudi ljudje.

PREDBOŽIČNO PRAZNOVANJE V FOKOVCIH – Da tako izjemne prireditve zadnja leta uspevajo v Fokovcih, je nedvomno zasluga dobrega dela KTD Ceker pa tudi drugih društev v kraju, saj znajo vselej združiti moči. Tudi na predbožičnem praznovanju, ki so ga v domačem vaško-gasilskem domu pripravili tik pred koncem leta že tretje leto zapored, je bilo mogoče čutiti veliko sproščenosti in prazničnega naboja, za kar so poskrbeli številni nastopajoči. V prvi vrsti najmlajši iz tamkajšnjega vrtca: pokazali so, kaj vse so se naučili v nekaj letih; zapeli so pevci Pevskega društva Selo, predstavili so se mlajši člani KTD Ceker pod mentorstvom Gordane Počič, na oder sta s skečem *Zgrabi klapač* stopila humorista Davorin Kianec in Črtomir Ščernjavič; da je v nabito polni dvorani odmevalo podolgem in počez, pa so tudi letos poskrbeli člani Pihalnega orkestra

Murska Sobota pod vodstvom Simona Novaka, ki se je obiskovalcem v nabito polni dvorani predstavil s svojim božično-novoletnim programom. Ko so zaigrali božično *Sveto noč*, so se jim spontano pridružili zbrani v dvorani, zato se je dirigent obrnil k obiskovalcem in namesto orkestru dirigiral kar njim.

Za vrhunec dobro zamišljenega in odlično pripravljenega ter izpeljanega programa predzadnje nedelje v letu pa je tudi letos poskrbel Božiček, ki je obdaril prav vse otroke v dvorani. Programu je sledilo rajanje z živo glasbo ob zvokih muzikanta Bojčija, za vse obiskovalce pa so organizatorji pripravili tudi pogostitev.

V BOGOJINI KAR TROJE VELIKIH JASLIC – Med kraje, ki so bili v času božično-novoletnih praznikov najlepše okrašeni, ne samo v občini, pač pa tudi v regiji, zagotovo lahko uvrstimo Bogojino. Poleg okrasitev in lučk po posameznih domovih so za posebno praznično vzdušje poskrbela števila domača društva, ki so postavila kar troje božičnih jaslav v naravnem okolju. Člani športnega društva in lovske družine so postavili jaslice z bibličnimi liki na zelenici na križišču ob trgovini, gasilci so na sredini kraja pri križišču za Bukovnico postavili tipičen hlev z Jožefom in Marijo ter malim Jezusom v naravni velikosti, ob njih pa še druge biblične like; ob kapelici pod cerkvijo pa so za praznično okrasitev poskrbeli člani turističnega in kulturno-umetniškega društva ter Društva srca Jezusovega.

Kot ugotavlja Leopold Kočar, vodja skupine Bogojinski ogrček in novi predsednik turističnega društva, so se zametki pravljičnih okrasitev oziroma postavitve jaslav v naravnem okolju pojavili pred šestimi, sedmimi leti. Lani so postavili dvoje jaslav, letos še ene več. Za vse je značilno, poudarja Kočar, da so izdelane doma iz naravnih materialov.

Vrhunec dogajanja v zvezi z bogojinskimi jaslavicami pa je bila t. i. praznična procesija – obhod vseh treh jaslav v večernih urah na dan starega leta, 31. decembra. Ta ni vključevala samo blagoslovitve postavitve pod cerkvijo s strani tamkajšnjega župnika oziroma diakona, ampak tudi številne elemente obuditve starih običajev, tipičnih za ta čas. Pri jaslavicah sredi kraja so namreč predstavili običaja »rodivanje« ali tepežnega dne na janošovo, eden od mladih pa je izrekel tudi otroško voščilnico na silvestrski večer. Kočar spomni, da so jo izrekli tako fantje kakor tudi dekleta. Obhod so zaključili z druženjem ob pastirskem ognju pri verskem znamenju v spodnjem delu vasi, pri trgovini, kjer je bil predstavljen tudi običaj moškega pozdrava pri hiši ob novem letu. Na vseh treh lokacijah so številne praznične pa tudi ljudske in domače pesmi zapeli člani mešanega pevskega zbora, ki so ga v času lanskih Košičevih dnevov kulture poimenovali po ustanovitelju in dolgoletnem vodji zbora Ignaciju Maučecu.

Kočar napoveduje, da bodo ob koncu letošnjega leta ponovno pripravili spevno igro z živimi jaslavicami, ki je pri krajanjih ob predzadnjem božiču naletela na zelo pozitiven odziv.

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

FEBRUAR – APRIL 2010 – Pripravlja: TIC Moravske Toplice, tel.: 02 / 538 15 20, www.moravske-toplice.com

Naziv in vrsta prireditve	Kratek opis prireditve	Kraj izvajanja	Datum prireditve	Organizator prireditve	Info
DRŽAVNO PRVENSTVO LET. MODELARJEV	Tekmovanje letalskih modelarjev v kategoriji F1A	Polja med Martjanci in Tešanovci	27. 2. 2010	Društvo modelarjev Pomurja	Franc Gomboc 041 754 402 Bogdan Lemut 041 210 144
7. POHOD PO SLADKI POTI	Tradicionalni pohod Ivanjševci – Berkovci – Ratkovci – Ivanjševci	Ivanjševci (čebelarstvo Kozic), zbiranje od 9.00	7. 3. 2010, start ob 10.00	Mikroturistični grozd Sladka pot, PGD Ivanjševci	Jožica in Danilo Celec 041 941 175, 02 / 544 12 39 www.sladkapot.si
TEKMOVANJE LETALSKIH MODELARJEV	Društveno tekmovanje v kategoriji F1H	Polja med Martjanci in Tešanovci	7. 3. 2010, 9.00 do 17.00	Društvo modelarjev Pomurja	Franc Gomboc 041 754 402 Bogdan Lemut 041 210 144
ZBIRANJE VZORCEV VIN	Priprava na ocenjevanje vin	Filovci, vaško-gasilski dom	12. 3. 2010, 18.00 do 20.00	VSD Filovci	Alojz Berden 041 733 946
OCENJEVANJE VIN	Tradicionalno ocenjevanje vin	Filovci, vaško-gasilski dom	13. 3. 2010, ob 13.00	VSD Filovci	Alojz Berden 041 733 946
IGRICA ZA OTROKE (Šivilja in škarjice)	Igrica staršev otrok vrtca Bogojina	hotel Vivat	13. 3. 2010, ob 16.00	Vrtec Bogojina, Terme Vivat	www.mojvrtec.com www.vivat.si
MURACUP - SVETOVNI POKAL	Sodeluje 100 letalskih modelarjev iz Evrope, kategorij F1A, F1B, F1C	Polja med Tešanovci in Martjanci	19. 3., 20. 3., 21. 3. 2010 od 9.00 do 17.00	Društvo modelarjev Pomurja	Franc Gomboc 041 754 402 Bogdan Lemut 041 210 144
OČIŠČEVALNA AKCIJA V OBČINI	Tradicionalna občinska akcija po naseljih	naselja OMT ob 8.00	20. 3. 2010	Občina M. Toplice, TIC M. Toplice, JKP Čista narava	www.moravske-toplice.com
DAN VODA	Aktivnosti v okviru projekta Spremeniti črno v zeleno	Osnovna šola Fokovci	22. 3. 2010	TIC Moravske Toplice	www.moravske-toplice.com
RAZSTAVA IN DELAVNICA VELIKONOČNIH IZDELKOV	Izdelovanje pisanic	Filovci, kulturna dvorana	26. 3. 2010	KTD Filovci	Andrejka Trajbarič 051 220 044
OBČINSKA RAZSTAVA VELIKONOČNIH IZDELKOV	K sodelovanju vabljeni vsa društva in posamezniki, sodelovanje potrdite do 25. 3. 2010	Martjanci, vaško-gasilski dom	27. 3. 2010, od 15.00 do 20.00 in 28. 3. 2010 od 9.00 do 15.00	TD Martin Martjanci	Marija Rogač 041 530 269
MODELARSKA TEKMA	Modelarska tekma z radijsko vodenimi letalskimi jadralnimi modeli (kategorija F3J)	Noršinci, vzletišče Marič	27. 3. 2010 9.00 – 15.00	Modelarsko društvo FTIČ Mlajtinci	Borut Talian 031 381 515 elektro.talian@siol.net
POZDRAV POMLADI	Velikonočna prireditev, počastitev žena	Prosenjakovci	27. 3. 2010	KTD Ady Endre Prosenjakovci	Suzana Kovač 031 351 936
VELIKONOČNI OTROŠKI KLUB ŠTRKA VIKIJA	Dopoldansko ustvarjanje, popodanske pravljicne, glasbene, zlate urice, večerno rajanje	Moravske Toplice, Terme 3000, igralnica Štrka Vikija	Od 27. 3. 2010 do 5. 4. 2010	Terme 3000	Animacija Terme 3000 www.termes3000.si
DITEČI VŮZEN	Razstava otroških velikonočnih izdelkov	Hotel Vivat	28. 3. 2010	Zavod vrtci OMT, Terme Vivat	www.mojvrtec.com www.vivat.si
VELIKONOČNA RAZSTAVA PIRHOV, DOBRODELNA LICITACIJA	Iskanje pisanic v travi, možen nakup velikonočne košarice	Moravske Toplice, Terme 3000, Hotel Ajda	2. 4. 2010	Terme 3000	www.termes3000.si
RAZSTAVA VELIKONOČNIH IZDELKOV	Razstava pisanic	Filovci, kulturna dvorana	3. 4. 2010	KTD Filovci	Andrejka Trajbarič 051 220 044
PRIHOD VELIKONOČNEGA ZAJČKA	Otroke bo obiskal velikonočni zajček	Moravske Toplice, Terme 3000, Hotel Ajda	5. 4. 2010	Terme 3000	www.termes3000.si

PROSLAVE OB DNEVU ŽENA IN MATERINSKEM DNEVU

6. 3. 2010 – Bababal v Tešanovcih
6. 3. 2010 – Dan žena v Selu
13. 3. 2010 – Dan žena, materinski dan v Vučji Gomili
14. 3. 2010 – Dan žena na Ivancih
20. 3. 2010 – Dan žena v Fokovcih

20. 3. 2010 – Dan žena v Ivanovcih
22. 3. 2010 – Praznik žena in mater v Filovcih
27. 3. 2010 – Pozdrav pomladi v Prosenjakovcih

INFO: TIC Moravske Toplice, www.moravske-toplice.com

ZAPISNIK

sestanka upravljalcev vodnih virov Pomurja z dne 3. 12. 2009

Osnovni vir pitne vode v Pomurju je podtalnica, ki se večinoma brez posebne obdelave črpa v vodovodna omrežja. Kvaliteto pitne vode določata Pravilnik o pitni vodi in notranja kontrola po sistemu HACCP. Skladnost pitne vode z veljavno zakonodajo kontrolira ZZV M. Sobota, ki v skladu z notranjo kontrolo (HACCP) odvzema vzorce za redne mikrobiološke in kemijske preiskave, zlasti na vsebnost nitratov in pesticidov. Nadzor nad kvaliteto pitne vode se v obliki občasnih preskušanj izvaja v okviru državnega monitoringa. Vsi ostali izredni pojavi v pitni vodi se spremljajo v okviru izrednega nadzora, katerega vrsta in obseg se spreminjata glede na vzrok in lokacijo.

Največji problem pitne vode v Pomurju predstavljajo nitrati in pesticidi. Med pesticidi je to zlasti atrazin, katerega uporaba ni več dovoljena, zato se njegove koncentracije že nekaj časa znižujejo. Zamenjujejo ga drugi pripravki, zlasti na bazi metolaklor. Upravljalci vodovodnih sistemov Pomurja ugotavljamo, da sta njegova metabolita metolaklor ESA in metolaklor OXA prisotna v podtalnici in se občasno pojavljata tudi v pitni vodi. Njuna vsebnost v pitni vodi, ugotovljena v okviru državnega monitoringa v letih 2008 in 2009, je razvidna iz spodnje preglednice.

Iz ocene tveganja, ki jo je izdelal ZZV Maribor, je razvidno, da glede na do sedaj znane toksikološke podatke o vplivu metolaklora, S-metolaklora in metabolitov metolaklora ESA in metolaklora OXA na zdravje ljudi ter glede na razpoložljive podatke o koncentracijah teh spojin v pitni vodi, se ocenjuje, da izmerjene koncentracije na pipi uporabnika in posledični vnosi v organizem v primeru oskrbe s pitno vodo na območju Pomurja ne predstavljajo tveganja za zdravje ljudi, vključno z malimi otroci in dojenčki, in s tem pomembnega javno zdravstvenega problema, saj vnos, ob upoštevanju najvišjih izmerjenih koncentracij na pipi uporabnika in izračunu vnosa metolaklora, S-metolaklora in metabolitov metolaklora ESA in metolaklora OXA preko vode v skladu z metodologijo svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ne preseže 10 % skupnega dnevnega vnosa (TDI). Ugotovljene vrednosti so sicer višje od predpisanih, so pa tudi precej nižje od priporočil svetovne zdravstvene organizacije, ki je za pitno vodo določila mejno vrednost 10 µg/l in temelji na dopustnem dnevnem vnosu 3,5 µg/kg telesne teže.

Nadzor nad metolaklorom in njegovimi metaboliti s Pravilnikom o pitni vodi ni eksplicitno določen, kljub temu se upravljalci vodovodnih sistemov Pomurja, v katerih je bila v okviru državnega monitoringa ugotovljena njegova povišana vrednost, trudimo, da bi našli ustrezne rešitve. Vsi v preglednici navedeni rezultati namreč predstavljajo neskladnost s Pravilnikom o pitni vodi. Največja ovira so neurejene pravne podlage o varovanju vodnih virov, kar omejuje ukrepanje ustreznih inšpekcijskih služb.

Problematika reševanja teh odstopanj je precej zahtevna tako s tehnološkega kot tudi finančnega vidika ter presega možnosti in kompetence upravljalcev vodovodnih sistemov Pomurja, zato pozivamo vse pristojne institucije (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za kmetijstvo), da pospešijo postopke za izgradnjo Pomurskega vodovoda oziroma čim prej zagotovijo ustrezne pravne podlage glede zaščite vodnih virov in nudijo ustrezno strokovno pomoč upravljalcem vodovodnih sistemov v tem delu države.

Upravljalci vodnih virov Pomurja:

- Komunala G. Radgona, G. Radgona
- Radenska d. d., Radenci
- SIM Radenci d. o. o., Radenci
- KSP Ljutomer d. o. o., Ljutomer
- Vodovod Murska Sobota, Murska Sobota
- Komuna Beltinci d. o. o., Beltinci
- Občina Odranci, Odranci

VODOVODNI SISTEM	2008		2009	
	Metolaklor-ESA (µg/l)	Metolaklor-OXA (µg/l)	Metolaklor-ESA (µg/l)	Metolaklor-OXA (µg/l)
MV M. Sobota	0,22	<0,10	0,12; 0,28	<0,10
MV Ljutomer-Lukavci	0,90	<0,10	1,70; 1,50; 1,10	0,30; 0,24; 0,15
MV Ljutomer-Mota	0,470	<0,10	0,51	<0,10
MV G. Radgona-omrežje G. Radgona	3,10	<0,10	3,00	<0,10
MV G. Radgona- omrežje Radenci	3,10	<0,10	3,00	<0,10
VV Noršinci	1,20	0,130	1,40	0,16
VV Gradišče	0,17	<0,10	*	*
VV Krajna	2,50	0,140	*	*
VV Rankovci	0,150	<0,10	*	*
VV Petanjci	0,890	<0,10	2,10	0,38
VV Vanča vas	0,180	<0,10	0,31	<0,10
VV Borejci	*	*	1,30	0,11
VV Sodišinci - M. Petrovci	*	*	0,16	<0,10
VV Gorica	1,60	<0,10	*	*
VV Ivanci	1,00	<0,10	*	*
VV Turnišče	0,430	<0,10	0,51	<0,10
VV Kobilje	2,00	<0,10	2,30	<0,10
VV V. Polana	0,480	<0,10	0,61	<0,10
VV M. Polana	0,230	<0,10	0,18	<0,10
VV Dobrovnik	0,390	<0,10	0,40	<0,10
VV Strehovci	*	*	0,32	<0,10
VV Hotiza	0,450	<0,10	0,73	<0,10
VV Črenšovci	0,310	<0,10	0,39	<0,10
VV Žižki	0,910	<0,10	1,00	<0,10
VV Dol. Bistrica	0,140	<0,10	0,17	<0,10
VV Gor. in Sr. Bistrica	<0,10	<0,10	0,13	<0,10
VV Trnje	0,820	<0,10	0,83	<0,10
VV Dokležovje	<0,10	<0,10	0,15	<0,10
VV Melinci	<0,10	<0,10	0,25	<0,10
OV Apače	0,15	<0,10	0,68	<0,10
VV Odranci	0,510	<0,10	0,54	<0,10
Vod. sistem Beltinci	0,330	<0,10	0,330	<0,10
	0,320	<0,10	0,350	<0,10
VV Mala Nedelja	0,280	0,120	<0,10	<0,10
VV Bučevci	0,220	<0,10	0,27	0,17
VV Hrastje mota	*	*	0,89	<0,10
VV Sovjak I.	*	*	0,16	<0,10
VV Trdkova	*	*	0,71	<0,10
VV Mlajtinci	*	*	2,70	<0,10
VV Stavešinci	*	*	0,74	<0,10
VV Bunčani	*	*	0,93	<0,10

* občasni monitoring ni bil izvajan

- Občina Črenšovci, Črenšovci
- Občina Apače, Apače
- Občina Turnišče, Turnišče
- Občina Tišina, Tišina
- Občina Velika Polana, Velika Polana
- Občina Kobilje, Kobilje
- Občina Dobrovnik, Dobrovnik
- Občina Puconci, Puconci
- Občina Kuzma, Kuzma
- KS Noršinci, Noršinci pri M. Soboti
- KS Dokležovje, Dokležovje
- KS Melinci, Melinci
- KS Tešanovci, Viktor Časar Mlajtinci
- KS Hotiza, Hotiza

Podprto z donacijo Norveške preko
Norveškega finančnega mehanizma

Projekt s podporo Norveškega finančnega mehanizma

SPREMENITI ČRNO V ZELENO – POVABILO K SODELOVANJU

Pozivamo vsa društva v občini Moravske Toplice (turistična, kulturna, športna, gasilska, lovska društva, društva upokojencev) in vsa naselja v občini, da se udeležijo dveh aktivnosti, ki jih bomo izvajali v marcu in aprilu. Prva aktivnost je delovne narave, saj bomo očistili naselja v občini Moravske Toplice, druga aktivnost pa poleg delovnega dela vsebuje še zabavni del, vse najpriazdevnejše sodelujoče, ki bodo sodelovali v naslednjih aktivnostih, bomo nagradili:

- naselja z najštevilnejšo udeležbo na čistilni akciji (20. 3. 2010)
- naselja z najštevilnejšo udeležbo glede na odstotek števila prebivalstva
- nova oblačilna kreacija iz rabljenih oblačil (»Iz starega v novo«), zato vabimo k sodelovanju vse kreativne posameznike, ki bi želeli sodelovati pri izdelavi oblačilne kreacije iz rabljenih oblačil (sodelovanje pri šivanju, po želji tudi kreiranju), ki bodo predstavljene dne 17. 4. 2010
- skeč na temo ločevanja odpadkov – k sodelovanju prav tako vabimo nadobudne kreativne osebe, ki bodo prikazali skeč na temo ločevanja odpadkov dne 17. 4. 2010

Občinska čistilna akcija 20. marca 2010

OČISTIMO OBČINO MORAVSKE TOPLICE

Skrb za okolje postaja vse bolj prisotno spoznanje sodobnega človeka ob dejstvu, da našega edinega planeta Zemlje ni mogoče več v nedogled izčrpavati in neusmiljeno onesnaževati. Zato, dragi občani, vljudno vabljeni, da prispevate svoj delež k čistejši okolici s tem, da se udeležite organizirane občinske čistilne akcije pobiranja odpadkov po vašem naselju.

Akcija bo v soboto, 20. marca 2010, po naseljih občine.

Zbirališča zbranih odpadkov bodo na običajnih mestih, od koder jih bo odpeljalo javno podjetje Čista narava. Plastične vreče za smeti lahko prevzamete na sedežu podjetja v Tešanovcih. Dodatne informacije dobite na tel. 02 / 538 16 15 ali 041 803 793 (Andrej Števančec).

Vsak udeleženec čistilne akcije je upravičen do malice in brezalkoholne pijače v vrednosti 2,00 € na osebo, ki jo prispeva Občina Moravske Toplice. Malico priskrbi vodstvo krajevne skupnosti oziroma krajevnega odbora za vse udeležence akcije v posameznem naselju. Formular o potekanju akcije prejmejo organizatorji po pošti. Na podlagi poročila, računa ter fotografij akcije so organizatorji upravičeni do povrnitve stroškov.

Upamo, da se akcije udeležite v čim večjem številu.

V primeru dežja se akcija izvaja naslednjo soboto (27. marec).

Sodelujoče v čistilni akciji prosimo, da svojo udeležbo na občinski akciji nujno čim prej potrdite na spodaj navedeni naslov.

ORGANIZATORJI: OBČINA MORAVSKE TOPLICE,
JKP ČISTA NARAVA d. o. o., TIC MORAVSKE TOPLICE, TRIS, s. p.

Vseslovenska akcija 17. aprila 2010

VKLJUČIMO SE V AKCIJO OČISTIMO SLOVENIJO V ENEM DNEVU

(V POVEZAVI S PROJEKTOM SPREMENITI ČRNO V ZELENO)

Tudi v Občini Moravske Toplice smo se odločili, da bomo sodelovali v vseslovenski akciji, zato vabimo k sodelovanju vse občane in tudi druge, da se nam pridružite na malce drugačni očiščevalni akciji, ki ima ustvarjalni pridih in jo bomo popestrili še z dodatnimi aktivnostmi.

Akcija ima dva dela: v prvem, delovnem, bomo očistili manjša divja odlagališča v občini. Drugi, poučni in zabavni del, pa bo potekal pri Oazi zdravja v Tešanovcih.

DELOVNI DEL

- ob 8.00: zbor na dvorišču pri Oazi zdravja
- čiščenje manjših divjih odlagališč v občini (lokacijo sporočimo naknadno)
- brezplačni topel obrok za udeležence po opravljenem delu

POUČNI DEL (pri Oazi zdravja, Tešanovci)

- povzetek delovne akcije: delovne skupine predstavijo izvedene aktivnosti
- predstavitev spletne aplikacije za spremljanje divjih odlagališč www.crno-zeleno.si, nastale v okviru projekta
- primeri dobre prakse

ZABAVNI DEL (Oaza zdravja, Tešanovci)

- nagraditev kandidatov, ki so sodelovali pri izdelovanju nove oblačilne kreacije iz starih, rabljenih oblačil (»Iz starega v novo«), prikaz recikliranih kreacij
- nagraditev kandidatov za izvedbo skeča na temo ločevanja odpadkov, prikaz skeča
- nagraditev naselja z najštevilnejšo udeležbo na čistilni akciji 20. 3. 2010
- nagraditev naselja z najštevilnejšo udeležbo glede na odstotek števila prebivalstva
- nagraditev najstarejšega in najmlajšega udeleženca na obeh akcijah

Vse osebe z ustvarjalno žilico prosimo, da svojo zainteresiranost pri izvedbi skečev oziroma recikliranih oblačilnih kreacijah (šivanje, kreiranje) sporočite najkasneje do 30. 3. 2010 na e-naslov: info@moravske-toplice.com oziroma na telefon: 02 / 538 16 62 (TIC Moravske Toplice), kjer dobite tudi vse potrebne informacije o obeh akcijah. Zaželeno je, da prinesete s sabo nerabna oblačila.

Društvo za trajnostni razvoj podeželja

ŽITEK

WOMEN & YOUTH

PREKOMEJNA INICIATIVA
ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE ŽENSK IN MLADINE

Dne 7. maja 2009 je Skupni nadzorni odbor Operativnega programa Slovenija-Madžarska 2007-2013 odobril projekt Women & Youth v skupni vrednosti 628.620,39 EUR, od tega je sofinanciran s sredstvi ESRR 507.610,93 EUR. Projekt se bo izvajal od 1. septembra 2009 do 29. februarja 2012.

To je eden izmed pomembnejših projektov za ženske in mladino na področju podjetništva na območju severovzhodne Slovenije, županij Zala in Vas na Madžarskem.

Pri projektu sodeluje 7 partnerjev. Društvo Žitek je vodilni partner, drugi partner je Bögöte Fejlesztésért Nonprofit Kft., tretji je CELODIN Zalai Alapítvány, četrti Ekonomski institut Maribor d.o.o., peti partner je Zalai Falvakért Egyesület, šesti Goričko društvo za lepše vütro. Sedmi partner je EGIDA, center za lokalni razvoj, svetovanje in storitve, d.o.o.

Cilj projekta »Prekomejna iniciativa za vseživljenjsko učenje žensk in mladine – Women & Youth« je prispevek k razvoju čezmejnih regij ter razvoju konkurenčnega in trajnostnega območja sodelovanja s priložnostmi za zaposlitev in zaslužek. Je več kot aktualen projekt v času, ko se v pomurski regiji zapirajo podjetja.

V okviru projekta bodo organizirane različne delavnice ter usposabljanja za manjše skupine udeležencev s predvidenimi temami: motivacija za podjetništvo, podjetniške ideje, konkretna praktična znanja, jeziki. Organizirani bodo tudi različni tečaji,

in sicer: tečaji IKT (informacijsko-komunikacijske tehnologije) in jezikovni tečaji, tečaji za usposabljanje sobaric, tečaji o tem, kako pridobivati nacionalna oz. evropska sredstva, kako prijaviti projekte, tečaji učenja na daljavo, tečaji za mentorje, ki bodo pomagali pri učenju na daljavo in uspešno osvojili znanja Moodle aplikacije (učenje na daljavo bo večinoma potekalo na madžarski strani, saj na območju županij Zala in Vas učenje na daljavo še ni poznana veščina, predvsem pa ni razširjeno kot v Sloveniji) in podobne tematike. V projektu bomo nudili tudi izmenjavo dobrih praks, prenos znanja ter nudenje strokovne podpore zaposlenim in brezposelnim prek iniciativ vseživljenjskega učenja v čezmejnem območju Slovenije in Madžarske.

Osredotočili smo se na naslednje ciljne skupine: zaposlene in brezposelne ženske; zaposleni in brezposelni mladi; lokalno prebivalstvo; študentje oz. mladi z nedokončanimi šolami; gospodinje iz ruralnega območja; potencialni podjetniki; civilna iniciativa ter člani neprofitnih društev.

V okviru projekta bomo vzpostavili tudi info točke. Vsak od partnerjev bo opremil eno info točko, na kateri bodo za ciljne skupine prek računalnika dosegljivi podatki, kot so: ustanovitev lastnega podjetja, Moodle aplikacija, projektna spletna stran. Hkrati jim bodo usposobljeni mentorji nudili pomoč pri ustanovitvi podjetja, začetnih korakih v tem procesu ter jim posredovali različne informacije o nadaljevalnih tečajih, delavnicah ter drugih podjetniških storitvah.

Udeleženci usposabljanj ter tečajev in delavnic bodo pridobili predvsem praktična znanja, izmenjali bodo izkušnje, nadgradili bodo obstoječa znanja, bolje se bodo povezovali in sodelovali. Vse to bo pripomoglo k ohranjanju poseljenosti podeželja in trajnostnemu razvoju čezmejnih regij.

Kot ključni rezultat se bo izboljšala koordinacija in izmenjava znanja med izobraževalnimi in razvojnimi inštitucijami v smislu izvajanja edukacije (treninga) in svetovanja za ženske, mladino in dolgotrajno nezaposlenim osebam. Izboljšana komunikacija bo pripeljala do razvoja in implementacije novih poslovnih idej ter povečala razvoj podjetniške klime na čezmejnem območju. Na ta način se bo spremenil tudi tradicionalni način razmišljanja o »zaposlitvi za celo življenje« in sodelujoče spodbudil k dožemanju trendov trga dela v globalnem poslovanju. Realizacija projektne ideje bo pomembno vplivala na spremembo zavesti celotne družbe o pomembnosti samoiniciative pri vseživljenjskem učenju in splošnem razvoju.

Brezplačne delavnice in tečaji se bodo začeli v začetku leta. O njih bomo obveščali prek spletne strani, prek TV, občinskih glasil ter drugih medijev.

Dodatne informacije o udeležbi in prijavi na tečaje in delavnice dobite na naslovu:

Društvo za trajnostni razvoj podeželja ŽITEK, Andrejci 33 a, 9221 Martjanci, tel. št.: 02 / 538 13 56, e-mail: info@zitek.si

Predsednica društva
Katja Karba

VEM točka RA Sinergija

Izvajanje osnovnih svetovalnih storitev,
povezanih z zagonom, poslovanjem in razvojem podjetij
ter osnovno svetovanje potencialnim podjetnikom

Brezplačno izvajanje postopkov za samostojne podjetnike
in gospodarske družbe

(registracija s.p., ustanovitev d.o.o., izpis iz poslovnega registra, prijava davčnih podatkov, prijava oseb v osebna zdravstvena zavarovanja, prijava prostega delovnega mesta,...itd.)

Informiranje ter posredovanje raznih informacijskih paketov
z vsebinskim poudarkom na aktualnih razpisih

(za vključitev v mrežo prejemnikov informacijskih paketov pošljite mail na:
podjetnisko-svetovanje@ra-sinergija.si)

Program vavčerskega svetovanja in usposabljanja
(možnost koriščenja storitev podjetniškega svetovanja in usposabljanja
po subvencioniranih cenah)

Za več informacij pokličite: tel. (02) 538-13-50,

kontakt: Jožica Toplak in Jasmin Kuček

ali se osebno zglasite pri nas

na Razvojni agenciji Sinergija, v Martjancih 36,

ali pišite na e-naslov: podjetnisko-svetovanje@ra-sinergija.si

Storitve VEM lahko opravljate preko e-VEM sistema, ki je sofinanciran s strani Evropskega Socialnega Sklada

Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Projekt se sofinancira s sredstvi ESRR v okviru OP čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007-2013.

Najboljši športniki in športni kolektivi v občini v letu 2009 **ALEKSANDRA DERVARIČ, LEON HORVAT IN HK MORAVSKE TOPLICE**

Komisija za izbor športnika pri OŠZ Moravske Toplice je tudi letos izbrala in na posebni prireditvi v hotelu Vivat tudi slovesno razglasila najboljše posameznike, športne ekipe, perspektivne mlade v športu in tudi zaslužnega športnega delavca. Komisija je tudi letos obravnavala le udeležence tistih športnih panog, ki spadajo v olimpijski program, dosežke pa vrednotila glede na nivo tekmovanja. S posebnimi priznanji kot pohvalami za razvoj in promocijo športa med mladimi so se spomnili tudi javnih zavodov v občini – prejelji so jih Vrtci Občine Moravske Toplice ter osnovne šole v Bogojini, Fokovcih in Prosenjakovcih.

Iz rok župana Franca Cipota, predsednika OŠZ Moravske Toplice Branka Recka in predsednika komisije za izbor športnika Slavka Škerlaka sta zlati plaketi kot najboljša športnica oziroma športnik v občini v minulem letu za svoje športne uspehe prejela igralka hokeja na travi Aleksandra Dervarič iz Tešanovca in nogometaš Leon Horvat iz Martjanec. Aleksandra, ki jo odlikujeta izredna predanost hokeju in lojalnost klubu, je bila kot članica HK Moravske Toplice izbrana tudi za najboljšo vratarko državnega prvenstva na prostem in v dvorani. Seznam klubskih uspehov je dolg, zato omenjamo le državna naslova v dvoranskem tekmovanju in na prostem. Leon je eden najboljših igralcev in strelcev v Čardi, trenutno je član prvoliigaške ekipe NK Nafta Lendava.

rekreativni šport sploh. Boštjan Grof je seznamu odličnih rezultatov – med posamezniki in v ekipni konkurenci – na mednarodnih, državnih, občinskih, meddruštvenih in društvenih tekmovanjih tudi lani dodal vrsto novih, med drugim 2. mesto v državnem prvenstvu v dopisni ligi in 1. mesto v severovzhodni državni ligi, obkrajat posamezno s serijsko zračno puško.

Hokejski klub Moravske Toplice je bil za 1. mesto na turnirju Challenge skupine IV v Vilniusu v Litvi, 5. mesto v Interligi in na mednarodnem dvoranskem turnirju v Poreču ter 2. mesto na državnem prvenstvu na prostem, vse v članski konkurenci, 1. mesto članic v državnem tekmovanju v dvorani in na prostem ter 3. mesto članic v Interligi izbran za najboljšo športno ekipo v občini

BRANKU RECKU PRIZNANJE MOK

Med 16 dobitniki posebnih priznanj Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) za prispevek na področju športa za vse v letu 2009 je tudi Branko Recek, od ustanovitve predsednik Občinske športne zveze (OŠZ) Moravske Toplice. Branko Recek, predan športni delavec v občini, v regiji in državi, je bil pred skoraj desetimi leti med tistimi v pokrajini ob Muri, ki so začeli z danes že zelo uveljavljeno in množično tekaško prireditvijo *Pomurski pokal v rekreativnih tekih (POM-P)*. Posamezni teki so se že prvo leto vključili v točkovanje tudi na državnih ravni v akciji *Slovenija teče*.

Branko Recek

Lani se je v okviru te akcije po posameznih regijah zvrstilo že 126 tekaških in pohodnih rekreativnih prireditev, kar samo potrjuje, da postaja rekreativni tek način življenja vse večjega števila ljudi, ki z njim dosegajo boljše počutje in skrbijo za svoje zdravje. Vendar do tolikšnega razmaha regijske akcije, ki jo na nacionalnem nivoju koordinira odbor Šport za vse pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS), ne bi prišlo »... brez predanih ljudi, ki so svojo ljubezen do teka in športa nadgradili z mnogimi urami prostovoljnega dela in kljub mnogim težavam vztrajali ter vsak v svojem okolju prispevali k popularizaciji teka med prebivalci naše države in tudi širše.«

Branko Recek je vse od začetka pomemben koordinator tekaških prireditev v Pomurju. Število organizatorjev teh prireditev se je tudi v regiji dodobra razmahnilo, saj se je z začetnih osem lani povečalo že na 19, najbolj zaslužen za to pa je prav Recek, eden od dveh nagrajencev iz Pomurja. Ob njem je na sklepni prireditvi akcije Slovenija teče 2009 v Vrtojbi dobil posebno priznanje MOK tudi Vitomir Fujs iz Predanovca, ki zadnja leta prevzema Reckovo delo koordinatorja POM-P.

Med mladimi, ki v športu veliko obetajo in lahko že v bližnji prihodnosti prevzamejo vloge vodilnih v starejših kategorijah, pa so kot najbolj perspektivna za leto 2009 razglasili igralko namiznega tenisa Stašo Matis iz Sebeborec, članico namizno tehniškega kluba Kema Pucenci, in rokoborca Rokoborskega društva Murska Sobota Daniela Kočarja iz Fokovca.

Za druga najboljša športnika sta bila izbrana nogometašica Kaja Cipot iz Tešanovca in igralec hokeja na travi Srečko Dragojlovič iz Moravskih Toplic. Kaja je članica ženskega nogometnega kluba Pomurje Beltinci, doslej je igrala že v vseh selekcijah kluba, bila pa je tudi članica državne reprezentance v mlajših selekcijah. Igralec hokeja na travi Srečko Dragojlovič je kot kapetan igral v zmagovalni ekipi, ki na evropskem prvenstvu skupine IV osvojila 1. mesto, drugi pa so bili na državnem prvenstvu na prostem.

Za tretja najboljša sta bila razglašena atletinja Simona Gomboc iz Ivanovca in strellec s serijsko in standardno zračno in malokalibrsko puško Boštjan Grof iz Sebeborec. Simona je priznana prekmurska rekreativna atletinja, ki je s svojimi rezultati v pomurskem pokalu in na maratonih v Radencih in v Ljubljani lani uspešno zastopala občino in

v lanskem letu. Na drugem mestu mu sledi NK Čarda iz Martjanec, ki s tremi selekcijami v velikem in malem nogometu tekmuje s člansko, mladinsko in veteransko ekipo. Člani nastopajo v III. Slovenski nogometni ligi-vzhod in so v jesenskem delu osvojili 1. mesto, v pokalnem tekmovanju pa so se vrstili med 32 najboljših v državi; mladinci NK Čarda so postali jesenski prvaki Pomurske nogometne lige. Za odmevne rezultate na mednarodnih, regijskih in medklubskih tekmovanjih je Strelskemu društvu Sebeborci pripadlo 3. mesto med ekipami.

Alojz Berden iz Filovca, ki je član tamkajšnjega športnega društva od leta 1978 in je v organih društva opravljal različne funkcije ter skrbel za uspešen razvoj in delovanje društva, v tem času kot podpredsednik, je dobil priznanje za dolgoletno delovanje v športu kot zaslužni športni delavec.

PSA MORILA DIVJE ŽIVALI, LOVEC USTRELIL PSA

Pravimo, da je pes največji prijatelj človeku. Vendar sta se v dobrem mesecu v naši sosesčini zgodili kar dve žalostni zgodbi, povezani s psi.

Na svečnico, 2. februarja, sta dva potepuška psa, nemška ovčarka in mešanec, v obori pri Bogojini pomorila kar 21 divjih živali iz skupine damjakov: 11 brejih košut, 6 mladičev, tri šilarje in enega odraslega jelena. Od vseh divjih živali, ki so jih Zverovi gojili za potrebe svojega kmečkega turizma, je s hudimi poškodbami preživel le odrasel jelen. Skupna škoda je ocenjena na 10 tisoč evrov. Ker sta imela psa vstavljena čipa, so policisti hitro izsledili lastnika in lastnico psov, ki sta poklala jelenjad. Oba živita v naselju Selo. Policisti so o dogodku že obvestili okrožno državno tožilstvo, zoper nevestna lastnika pa bo podan predlog prekrškovnemu organu.

Zverovi so še vedno v šoku, saj se jim kaj takega zgodilo prvič po letu 1997, ko so na treh hektarjih na severovzhodnih obronkih Bogojine, tik ob cesti za Bukovnico, kot prvi v Pomurju postavili oboroženo sklado s predpisi. »Škoda je morda prav ocenjena, a nikakor ne more biti realna, saj bomo več kot dve leti brez mesa te divjačine, po kateri je naš kmečki turizem tudi poznan,« pravi gospodar Branko in dodaja, da do zime v oboro ne bodo naselili novih plemenskih živali, ki jih bodo omamljene s posebno injekcijo, izstreljene iz puške, prepeljali iz drugih obor (prvič iz okolice Celje in Jurovskega dola). V tem času naj bi namreč opravili vsa potrebna dela za obnovitev travne ruše.

Že konec januarja pa je kot strela odjeknila novica, da je lovec iz Noršinec, ko je čakal na lisice, v gozdu v bližini Moravskih Toplic ustrelil rodovniškega psa, last Boruta Taliana iz Mlajtinec. V zvezi s tem ne ljubim dogodkom je Jože Horvat, starešina Lovske družine Mlajtinci, katere član je lovec, dejal, da sicer lovci tak dogodek obsojajo, vendar se je matična lovska družina do njega distancirala, tudi zato, ker sta se lastnik umorjenega psa in lovec dogovorila za odškodnino. (G. G.)

UTRINKI S PUSTOVANJA V MORAVSKIH TOPLICAH: Človek ne jezi se – druga nagrada za skupine.

TIC Moravske Toplice se zahvaljuje sponzorjem:

OBČINA MORAVSKE TOPLICE, DRUŽINA ŠINKEC-BERDEN Filovci, IVAN PANKER Bratonci, TERME 3000 Moravske Toplice, TERME VIVAT Moravske Toplice, FUNFOOD z Goričkega, GOSTIŠČE ŠINJOR Martjanci, GOSTIŠČE MARIČ Sebeborci, GOSTIŠČE ALEKSANDER M. Toplice, GOSTIŠČE ŠIFTAR M. Toplice, OKREPČEVALNICA VIKTORIJA Filovci, BAR BISER in FRIZERSTVO ASTORIA M. Toplice, VRČEK BAR M. Toplice, GOSTIŠČE KUCHAR M. Toplice, KAVARNA SLADKE SANJE M. Toplice, KULTURNA IN TURISTIČNA DRUŠTVA Z DOMAČIMI DOBROTAMI

Za izdelavo okrasov za prireditve in za udeležbo na prireditvi se zahvaljujemo: Osnovni šoli Bogojina, Osnovni šoli Fokovci, Dvojezični osnovni šoli Prosenjakovci

FOTOGRAFIJA MESECA – DECEMBER 2009

Izidor Koroša: Zimska idila

FOTOGRAFIJA MESECA JANUAR 2010

Erik Kavaš
Srme

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Andrej Baligač, Matjaž Cerovšek, Marjanca Granfol, Vida Šavel (predsednica), Slavko Škerlak, Tibor Vršoš ml., Tibor Vršoš st. • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Sonja Vörös (urednica prispevkov v madžarščini), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – februar 2010 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02 / 5381 500, faks: 02 / 5381 502, e-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si